

**UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU**

**HÁZENÁ A NÁRODNÍ HÁZENÁ – SPORTY PODOBNÉ I
ROZDÍLNÉ**

**HANDBALL AND CZECH HANDBALL – SPORTS
SIMILAR AND DIFFERENT**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vypracovala: Simona Krátká

Vedoucí práce: PaedDr. Ladislav Pokorný

Praha 2013

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně s vyznačením
spoluautorství a všech použitých pramenů. Souhlasím se zveřejněním bakalářské práce
podle zákona č. 111/1998 sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů. Byla
jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze
zákona č. 121/2000 sb., autorský zákon ve znění pozdějších předpisů.

V Praze dne

Podpis

Poděkování

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování vedoucímu mé bakalářské práce PaedDr. Ladislavu Pokornému za odborné rady a cenné připomínky, kterými přispěl k vypracování této práce. Dále bych ráda poděkovala Českému a Národnímu svazu házené za poskytnuté informace.

Abstrakt:

Tato bakalářská práce se zabývá házenou, národní házenou a rozdíly mezi těmito sporty. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se věnuje vypsání základních informací o házené a národní házené, výčtem zásadních historických fakt, popisuje pravidla a hlavní rozdíly mezi těmito sporty. Praktická část práce je zaměřena na interpretaci výsledků zjištěných z kvantitativního výzkumu, který byl zaměřen na znalosti respondentů o házené a národní házené.

Klíčová slova:

Házená, národní házená, historie, pravidla, zásadní rozdíly.

Abstract:

This bachelor thesis considers handball, Czech handball and the differences between these sports. The thesis is divided into a theoretical and practical part. The theoretical part lists the basic information about handball and Czech handball, states the important historic facts, and describes the rules and the main contrast between these sports. The practical part focuses on the interpretation of the data acquired by a quantitative research which was aimed at the respondent's knowledge about handball and Czech handball.

Keywords

Handball, Czech handball, history, rules, key differences

Obsah:

1	ÚVOD.....	13
2	PROBLÉMY A CÍLE PRÁCE.....	14
3	HÁZENÁ	15
3.1	Historie házené ve světě i u nás	16
3.2	Základní pravidla házené, řídicí orgány.....	21
3.3	Největší úspěchy reprezentace házené	26
3.4	Kategorie a nejlepší týmy házené	27
4	NÁRODNÍ HÁZENÁ	30
4.1	Historie národní házené v Čechách.....	31
4.2	Pravidla národní házené, řídicí orgány.....	38
4.3	Kategorie a nejlepší týmy.....	42
5	ZÁSADNÍ ROZDÍLY MEZI HÁZENOU A NÁRODNÍ HÁZENOU.....	44
5.1	Počet hráčů	44
5.2	Hřiště	44
5.3	Pohyb s míčem	45
5.4	Střelba	45
5.5	Vyloučení	45
5.6	Herní situace.....	46
6	PROPOJENÍ HÁZENÉ A NÁRODNÍ HÁZENÉ	47
7	HYPOTÉZY	48
8	POUŽITÉ VÝZKUMNÉ METODY A POSTUP PRÁCE	49
8.1	Metoda dotazník.....	49

8.2	Distribuce dotazníku	49
8.3	Vlastní dotazník	49
9	VÝSLEDKY VÝZKUMU A JEJICH ANALÝZA	50
9.1	Rozbor jednotlivých položek	50
9.2	Informace z českého a národního svazu házené	62
10	DISKUZE.....	64
11	POUŽITÁ LITERATURA A PRAMENY	70
	SEZNAM ZKRATEK.....	73
	SEZNAM OBRÁZKŮ	74
	SEZNAM GRAFŮ	75
	SEZNAM PŘÍLOH.....	76

1 ÚVOD

Téma bakalářské práce: Házená a národní házená – sporty podobné i rozdílné, jsem si vybrala zejména proto, že již od druhé třídy základní školy jsem se závodně věnovala mezinárodní házené. Nejprve za mé rodné město Pardubice, poté jsem dostala nabídku jít hrát házenou do sportovního centra mládeže Slavie Praha, kde jsem odehrála pět let. Když jsem přemýšlela nad tématem bakalářské práce, házená byla jasnou volbou. Házená se stala mým životem.

S národní házenou jsem se osobně nesetkala ani ji nehrála, proto jsem uznala za vhodné popsat a informovat o těchto sportech, o jejich historii a zejména o rozdílech mezi házenou a národní házenou.

Výše uvedené téma popisují zejména z toho důvodu, protože se domnívám, že mnoho lidí o těchto sportech neví, popř. má znalosti pouze v malém rozsahu. Ráda bych bakalářskou prací rozšířila obzory o obecných znalostech házené a národní házené. Velkým problémem dnešní společnosti je malá informovanost o těchto sportech. Možnou příčinou může být nedostatečná propagace těchto her v médiích. K tomu, aby obě házené jako sportovní disciplíny prosperovaly, je klíčové zajistit početnou členskou základnu, úspěšnou reprezentaci a dostatečné množství finančních zdrojů.

Díky tomu, že se házené věnuji již od dětství, měla jsem možnost být svědkem značných, převážně finančních problémů, které tuto sportovní oblast provázejí. Z tohoto důvodu shledávám finanční problémy jako primární důvod malé propagace a tím i malé informovanosti občanů.

Bakalářská práce je složena z teoretické a praktické části. V teoretické části se snažím především popsat rozdíly mezi házenou a národní házenou, dále věnuji velkou část teoretické části výčtu důležitých historických faktů a skutečností. Zabývám se také vysvětlením a popsáním základních pravidel a herních situací obou házených. Praktická část práce je zaměřena na interpretaci výsledků zjištěných z kvantitativních výzkumů, které byly zaměřeny na obecné informace o Českém a Národním svazu házené a na znalosti respondentů o házené a národní házené.

2 PROBLÉMY A CÍLE PRÁCE

Problémové otázky:

- 1) Znají respondenti házenou a její pravidla?
- 2) Znají účastníci ankety národní házenou a její pravidla?
- 3) Znají dotazovaní základní rozdíly v pravidlech házené a národní házené?
- 4) Setkali se oslovení s těmito sporty v hodinách tělesné výchovy, a pokud ano, byla jim srozumitelně vysvětlena pravidla?
- 5) Hráli respondenti závodně házenou nebo národní házenou?
- 6) Domnívají se dotazovaní, že jsou tyto hry v médiích dostatečně propagovány?

Cíle práce:

Hlavní cíle: Cílem bakalářské práce je zjistit úroveň znalostí respondentů o házené a národní házené a znalosti základních rozdílů mezi těmito sporty.

Dílčí cíle:

- 1) Zjistit, zda účastníci dotazníku znají házenou.
- 2) Zjistit, zda oslovení znají národní házenou.
- 3) Zmapovat, zda dotazovaní znají základní rozdíly mezi házenou a národní házenou.
- 4) Zmapovat, zda se respondenti setkali s těmito sporty v hodinách tělesné výchovy.
- 5) Zjistit, zda byla osloveným dostatečně a srozumitelně vysvětlena pravidla v hodinách tělesné výchovy.
- 6) Zjistit, zda dotazovaní hráli závodně házenou nebo národní házenou.
- 7) Zmapovat, zda se účastníci výzkumu zajímají o házenou nebo národní házenou a znají její úspěchy.
- 8) Zmapovat, zda se respondenti domnívají, že jsou tyto hry v médiích dostatečně propagovány.

3 HÁZENÁ

„Házená je jedna z nejoblíbenějších a nejrozšířenějších sportovních her na světě a má také svoje pevné místo v systému tělesné kultury. Tento sport patří mezi čtyři základní míčové hry, které jsou vyučovány v hodinách tělesné výchovy ve školách. Bojovnost, houževnatost, odvaha, pevné nervy a vůle po vítězství jsou věci, které házenkář nepostradatelně potřebuje. Přestože je hrou velmi jednoduchou, vyžaduje náročnou, všestrannou přípravu a velice vysokou úroveň tělesné kondice a zdatnosti. V tréninku i v utkání se zdokonalují snad všechny pohybové schopnosti, jako jsou síla, obratnost, rychlost i rychlostní vytrvalost.“ (Matoušek, 1995, s. 7)

Je to sportovní hra míčová, limitovaná hracím časem, ve které se dopravuje míč do branky házením. Radíme ji mezi sportovní hry invazní, tedy hry se společnou hrací plochou pro obě soupeřící družstva. Dále spadá mezi sportovní hry týmové, tedy mezi ty, s větším počtem hráčů u každého ze soupeřů (7 hráčů na každé straně). Podle další klasifikace patří házená do her s přirozeným pohybem bez pomocných prostředků a mezi hry, které ovládají míč částmi vlastního těla. (Táborský, 2004)

„Házená (též házená o sedmi hráčích, handball, hallenhandball, team handball, handball olympic) je sportovní hra brankového typu. Nestandardní a neustále se měnící herní situace, odpor a tlak soupeře, rozdílné požadavky na herní funkce a úkoly jednotlivých hráčů, (brankář, spojka, křídelní obránce atp.) komplikují poznávací procesy o příčinných vztazích a proporcích předpokladů, které v házené vrcholný výkon umožňují.“ (Táborský, Tůma, 2007, s. 54)

Dobrá tělesná kondice, hráčská technika a taktika jsou navzájem úzce spojeny a neuplatní se bez vysoké úrovně jak morálních, tak i volních vlastností. Proto je důležité rozvíjet kolektivismus, uvědomělou disciplínu, cílevědomost, houževnatost, sebekontrolu, iniciativnost, úctu ke spoluhráčům, ale i k soupeřům. (Matoušek, 1995)

Podle Šafaříkové a Táborského (1986) je hráč součástí i tvůrce rychle se měnících situací, kterých je v házené dostatek. Úkoly a překážky musí řešit v souladu s pravidly hry. Moderní sport pro moderního člověka, tak lze nejlépe charakterizovat házenou.

„Házená patří mezi hry rozšířené a oblíbené na celém světě. Střetnutí dvou družstev dává utkání spád, napětí a neočekávané zvraty. Hráč je součástí i tvůrce rychle se měnících situací.“ (Šafaříková, Táborský, 1986, s. 5)

Mezinárodní házená se v současnosti hraje na všech kontinentech světa, přičemž mimoevropská mužstva mužů (Egypt, Tunis, Korea, Alžírsko) vážně konkurují kdysi dominantní Evropě. (Zat'ková, 1997)

3.1 Historie házené ve světě i u nás

„Její počátky mají prapůvod už v míčových sportech starého Řecka. Hry tehdy sloužily dospělým jako forma zábavy nebo obřadu a dětem jako příprava na dospělost. Starí Římané provozovali míčové hry dokonce jako léčebný prostředek.“ (online, cit. 2013-04-05)

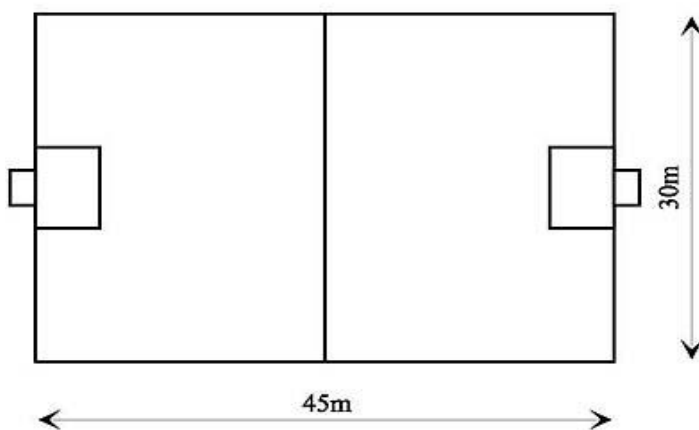
V historii házené za zmínku stojí míčová hra zvaná episkyros, provozovaná v gymnáziích ve starém Řecku, kterou lze přirovnat k zaháněné. (Nykodým a spol., 2006)

Přestože má házená relativně krátkou historii, zaznamenala o to intenzivnější vývoj, a tím svojí úrovní dohonila jiné ve světě rozšířené a populární hry. Kvalitativní a kvantitativní vývoj házené probíhá v různých zemích a různě rychle. Stykem reprezentačních družstev států různých zemí a trenérů dochází k vzájemnému ovlivňování vývoje házené v jednotlivých zemích. (Sobotka, Matoušek, 1987)

Podle Táborského a Tůmy (2007) lze za první formu házené považovat hru nazývanou haandbold, kterou zavedl roku 1898 v Dánsku pro žáky ordrupského gymnázia učitel Holger Nielsen. Tato hra, která má přesně určená pravidla, se rozšířila především v armádě. Haandbold se v Dánsku poměrně rychle rozšiřoval a stal se tak oblíbeným sportem. Rok 1904 se jevil jako velmi důležitý, vznikl tehdy dánský Haandboldový svaz, který organizoval pravidelné soutěže. O dva roky později byla vydána pravidla haandboldu knižně. (Jančálek, Šafaříková, Táborský, 1989)

Dánský haandbold se té dnešní házené v mnohém podobal. Tým tvořilo šest hráčů v poli, kteří nesměli do brankoviště a jeden brankář. Branky byly také stejně velké jako dnes, tedy 2 m vysoké a 3 m široké, avšak brankoviště mělo tvar obdélníku (5 x 7 metrů) s hřištěm o rozměrech 30 x 45m. Hra však nakonec splynula s německým handballem. V Německu se o něco později rozšířila házená, která se hrála na fotbalovém hřišti s fotbalovými brankami a fotbalovým počtem hráčů. Brankoviště tvořil půlkruh o poloměru 13 metrů. Tato hra, dnes již nepříliš oblíbená a hraná, se nejčastěji nazývala handball o jedenácti hráčích. (Šafaříková, Táborský, 1986)

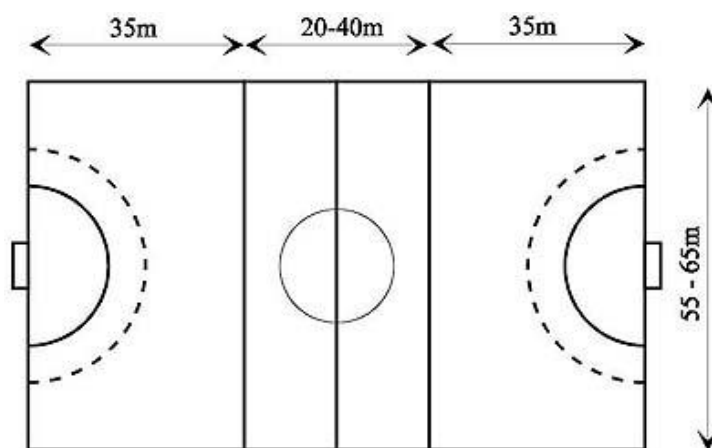
Obrázek č. 1: hřiště dánského haandboldu

Zdroj: Jančálek, Táborský, Šafaříková, *Házená (teorie a didaktika)*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989, s. 16

Za průkopnické předchůdce házené můžeme považovat hry, které se rozšířily v Německu. Raffball, podobný zaháněné, je jedna z prvních her hraných rukama, torball, ovlivněný pravidly národní házené, a handball, který se šířil od vydání pravidel pod názvem „Raffball, Torball, Handball“ roku 1917 vydány učitelem Schelenzem. Tato nová hra vznikla roku 1923, vyznačovala se velkou bojovností, a z tohoto důvodu byla určena pouze pro muže. Hrál se v počtu jedenácti hráčů na hřišti pro kopanou. Handball se stal oblíbeným a šířil se i do ostatních států. První velké mezistátní utkání se odehrálo v letech 1924 a 1925 mezi družstvy Německa a Rakouska. (Mráz, 1962)

Obrázek č. 2: hřiště handball

Zdroj: Jančálek, Tábořský, Šafaříková, *Házená (teorie a didaktika)*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989, s. 21

„Postupně se však objevila myšlenka hrát házenou na menším hřišti a o menším počtu hráčů. Tak byl dán základ házené o sedmi hráčích. V roce 1926 Mezinárodní federace lehké atletiky (IAAF) v Haagu uvedla zvláštní komisi pro házenkářské hry, která měla za úkol podchytit státy, které hrály házenou. Dále měla také za úkol podchytit pravidla všech házených. Došlo k rozlišení házené o 11 a 7 hráčích. V témž roce nabyly pravidla házené o 11 hráčích a v roce 1934 i pravidla házené o 7 hráčích mezinárodní platnosti.“ (Dobrá, Choutka, Rovný, 1973, s. 71)

Zřejmě Dánské hnutí pomohlo tomu, že se házená začala šířit i do Švédska. Začátkem 20. století se na většině švédských škol objevil v poněkud jiné podobě od haandboldu tzv. handboll. Jelikož se tato forma házené hrála převážně v halách, byly rozměry hrací plochy poměrně malé a v roce 1907 se odehrálo první utkání mezi námořními školami v Karlskroně. (Táborský, Tůma, 2007)

„V roce 1928 byla při příležitosti olympijských her v Amsterdamu založena mezinárodní amatérská házenkářská federace (IAHF). V rámci olympijských her v Berlíně v roce 1936 byl sehrán turnaj v handbalu o jedenácti hráčích a o dva roky později se konala v Německu i první mistrovství světa v handbalu a v házené, avšak jen mužů.“ (Šafaříková, Táborský, 1986, s. 6)

Podle Táborského (2007) byl pro mezinárodní rozvoj házené klíčový rok 1934, kdy se konal III. kongres International Amateur Handball Federation (IAHF) ve Stockholmu, který uznal skandinávská pravidla. Ve dnech 5. a 6. února roku 1938 se pod záštitou IAHF konalo v Berlíně první mistrovství světa v házené mužů. Čtyři zúčastněná družstva se střetla každý s každým a hrací doba byla pouze 2 x 15 minut. Činnost IAHF nebyla po druhé světové válce obnovena.

Zakládající kongres Mezinárodní házenkářské federace (IHF), který se konal v roce 1946 v Kodani, byl druhým významným mezníkem rozvoje házené. Mezi osmi zakládajícími národními federacemi byly zastoupeny čtyři skandinávské země. Švédsko bylo až do roku 1950 sídlem IHF, poté byl sekretariát IHF přemístěn do švýcarské Basileje, ve které je dodnes. Německo bylo do IHF přijato až v roce 1950. Házená v IHF postupně výrazně dominovala a od roku 1954 se začala konat Mistrovství světa mužů i žen, zpočátku v různých časových odstupech. V roce 1972 byla házená mužů poprvé zařazena do programu olympijských her a roku 1976 proběhl i první olympijský turnaj žen. (Jančálek, Táborský, Šafaříková, 1989)

IHF sdružuje již téměř 100 národních svazů a řadí se mezi světové národní federace. V každém sudém roce se pořádají střídavě mistrovství světa skupiny A pro muže i ženy a v přestupných letech olympijské turnaje. V každém sudém roce se pořádá

mistrovství světa pro muže skupiny C. V lichých letech se hraje též mistrovství světa skupiny B pro muže i pro ženy, jakož i mistrovství světa juniorů i juniorek. Házená se těší v některých státech Evropy velké oblibě, především v Německu, kde je tento sport po fotbale druhým nejrozšířenějším sportem. (Šafaříková, Táborský, 1986)

Podle Jančálka, Šafaříkové, Táborského (1989) se dne 30. listopadu 1947 poprvé oficiálně utkala v házené oddílová družstva z českých zemí. Stála proti sobě mužstva ZJŠ Sparta Bratrství a Sokol Úvaly. Iniciátorem utkání byl J. Radotínský, který se poprvé seznámil s házenou v létě roku 1947 na vysokoškolském zájezdu do Francie.

V dubnu roku 1948 byl ustanoven, při jednání zájemců o házenou z Tyršova pražského sokolského kraje, Přípravný výbor pro mezinárodní házenou a koncem téhož roku vzniklo Ústředí pro házenou o sedmi a jedenácti hráčích. Po vzniku společného ústředí v únoru 1951 pro národní házenou, házenou i handball, došlo u nás k zákazu hraní házené v letním období. Házená se mohla hrát pouze v hale a to v zimním období jako doplňková hra. Došlo ke zrušení mistrovské soutěže a oddíly měly přihlásit svá družstva do soutěží v národní házené. Toto ustanovení, které platilo do roku 1952, nebylo především na Slovensku plně akceptováno. Proto Ústřední sekce házené koncem roku 1952 umožnila v Československu další nepřerušovaný vývoj této sportovní hry.

V padesátých a šedesátých letech jsme patřili, díky národním házenkářským tradicím a podmínkám socialistického systému, mezi absolutní světovou házenkářskou špičku. Své čelní postavení jsme si pak v početnější a silnější konkurenci udržovali s menšími výkyvy nadále. (Jančálek, Šafaříková, Táborský, 1989)

3.2 Základní pravidla házené, řídicí orgány

„Pravidla házené přispívají k rychlé a volně plynoucí hře, s děním soustředěným převážně kolem branek.“ (Gifford, 2004, s. 67)

Pravidla házené jsou zákony svého druhu. Vymezují děj utkání z hledisek prostorových, obsahových i časových. Stanoví také rozměry hřiště, branek, délku utkání, ale také počet hráčů v družstvech a způsoby jejich činnosti.

Osobám, které se přímo zúčastní utkání, přidělují zvláštní funkce – hráč v poli, brankář, rozhodčí, časoměřič, zapisovatel. Zahrnují a určují také formy trestů za nedodržování svých ustanovení. Zajišťují tedy všem zúčastněným stejné podmínky, práva a možnosti. (Jančálek, Tábořský, Šafaříková, 1989)

„Každá lidská činnost je založena na dodržování určitých zásad. Čím přesnější jsou pravidla a čím lépe je lidé znají, rozumějí jim a řídí se jimi, tím snáze dosáhnou výsledku. Podobně je to s pravidly házené.“ (Šafaříková, Tábořský, 1986, s. 10)

Jak uvádí Tábořský a Tůma (2007) jsou pravidla formulována tak, aby zajistila oběma družstvům stejná práva, povinnosti, možnosti i podmínky, za kterých mají dokázat převahu nad soupeřem. Jestliže hráči neznají pravidla a v utkání je porušují, je řada na rozhodčích, aby je řádně potrestali. Každé družstvo může nastoupit k utkání v počtu 14 hráčů, z nichž pouze 7 může být na hrací ploše současně, šest hráčů v poli a jeden brankář. Zbývající hráči jsou připraveni na lavičce k libovolnému střídání. Tento střídající hráč může do utkání zasáhnout teprve poté, co jeho spoluhráč hřiště opustil. Kterýkoliv z hráčů může nastoupit do pole nebo do branky, musí být však barevně odlišen.

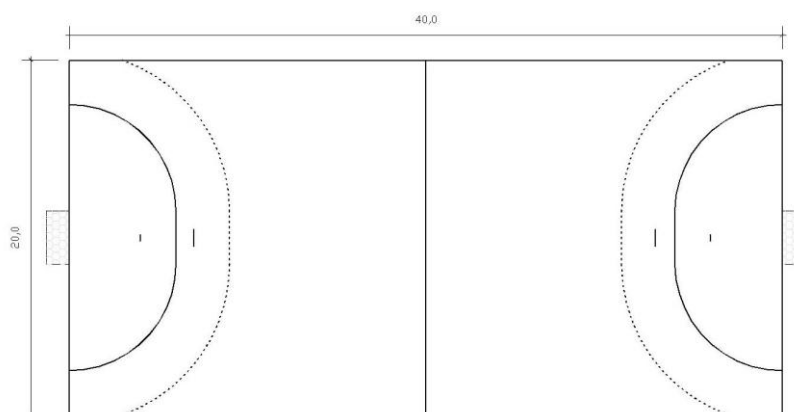
Brankář, nedrží – li míč, může volně ze svého brankoviště kdykoliv vyběhnout a opět se do něj vrátit. Ostatní hráči v poli mají vstup do brankoviště zakázán a pouhé stoupenutí na čáru, oddělující brankoviště od hracího pole, je pískáno jako přešlap s následným odebráním míče, nebo je písknut sedmimetrový trestný hod. Utkání řídí dva rovnoprávní rozhodčí. Nápomoci jim jsou časoměřič a zapisovatel. Většinou se hráči

zapojují jak do obranné, tak i útočné fáze. Při důležitých zápasech často trenér rozhodne o tom, že bude docházet k pravidelnému střídání jedné nebo více dvojic. Nejčastěji jsou rozlišovány útočné funkce levé, střední, nebo pravé spojky s výchozím postavením asi 12 až 15 m od brankové čáry, levého či pravého křídla v rohu útočného prostoru a pivota v blízkosti brankové čáry. (Táborský, 2004)

Hřiště tvaru obdélníku je ohraničeno dvěma postranními čarami dlouhými 40 m a dvěma brankovými čarami o délce 20 m, půleno je středovou čarou. Brankové čáry vymezují prostor pro pohyb pouze brankáře a jsou vzdáleny od branky šest metrů.

Souběžně s čarami brankoviště jsou ve vzdálenosti 9 metrů od brankoviště nakresleny přerušované čáry, které nám označují prostor pro volný devítimetrový hod. Kratší metrová přímka vyznačuje místo pro trestný sedmimetrový hod a dále menší 15 cm dlouhá čára označuje vzdálenost, na kterou se smí brankář proti střelci sedmimetrového hodu přiblížit. K vybavení hřiště patří také stolek pro časoměřiče a zapisovatele. Po jejích bocích je vymezen prostor pro střídání spolu s lavičkami tzv. střídačky. (Táborský, 2004)

Obrázek č. 3: hřiště mezinárodní házená

Zdroj: Tkadlec, Tůma, *Házená*, Praha: Grada Publishing, spol. s r.o., 2002, s. 10

Branky jsou pevně ukotveny na brankové čáře, tvořeny dvěma tyčemi nahoře spojenými břevnem. Její rozměry jsou 3 m na šířku a 2 m na výšku. Míč je kulatý, s koženým nebo syntetickým povrchem. K hraní s ním je povoleno používat pouze ruce s kteroukoli jinou částí těla vyjma nohy pod kolenem. Tento dotyk je pískán jako přestupek „noha“ a míč dostává druhé družstvo. Pouze brankář má dovoleno dotknout se kteroukoli částí těla balónu při bránění v prostoru brankoviště. Balón pro muže má obvod 58 – 60 cm a hmotnost 452 – 475 g. Ženský míč je menší s obvodem 54 – 56 cm s hmotností 325 – 375 g. To je také jediný rozdíl, ve kterém se pravidla ženské a pánské házené liší. Pro mladší věkové kategorie jsou míče úměrně menší i lehčí. (Táborský, Tůma, 2007)

„Neznalost pravidel nelze omlouvat!“ (Šafaříková, Táborský, 1986, s. 10)

Hrací doba je ovlivněna věkovou kategorií družstev, případně druhem soutěže. Pro mistrovská utkání dospělých činí hrací doba 2 x 30 min hrubého času. Poločas je dlouhý 10 minut, po uplynutí si družstva musí vyměnit strany. Čas je měřen i při většině přerušení, proto o něm mluvíme jako o hrubém, ale v určitých případech a situacích musí nebo může být měření času zastaveno. Tento tzv. time out nařizují rozhodčí vždy při udělování trestů, ošetřování hráčů na hrací ploše nebo jejího utírání. Dále může tzv. time out nařídit časoměřič při nesrovnalostech v utkání, nebo žádá-li si ho útočící družstvo položením zelené karty na stůl zapisovatele. V tomto případě mají obě mužstva jednominutový oddechový čas.

Vítězí družstvo, které dosáhlo většího počtu gólů. Toho je dosaženo, přejde-li míč přes brankovou čáru celým svým objemem. Nastane-li situace, kdy mají obě mužstva stejný počet střelených gólů a musí být určen vítěz, prodlužuje se utkání po pětiminutovém odpočinku o 2 x 5 minut. Jestliže není ani tehdy jasný vítěz, provádějí se sedmimetrové hody. (Táborský, Tůma, 2007)

„Potrestání hráče má vyznít tak, aby si trestaný uvědomil, že jeho nesprávné jednání odsuzuje celý kolektiv.“ (Mráz, 1963, s. 11)

Podle Jančálka, Táborského, Šafaříkové (1989) mohou hráči v poli držet balon v ruce nejvíce tři sekundy a mohou provést s míčem v ruce nejvýše tři kroky. Nedodržení tohoto pravidla je pískáno jako přestupek a míč dostává protihráč. Je také dovoleno použít jednoúderový nebo víceúderový nepřerušovaný driblink.

Co se týče chování k soupeři, je dovoleno bránit tělem, i když protivník nemá míč. Zakázáno je ale vtlačovat soupeře do brankoviště, svírat ho, držet nebo strkat, naskakovat na něj, nastavovat mu nohu. Zejména tyto přestupky jsou písknuty rozhodčími jako progresivní trestání v posloupnosti: napomenutí klasifikované žlutou kartou, vyloučení na dvě minuty, druhé vyloučení na dvě minuty, poté už následuje diskvalifikace, tedy červená karta. Hráč, který dostal červenou kartu a byl tedy diskvalifikován, musí ihned opustit hrací plochu a do utkání už nesmí zasáhnout. Oslabené mužstvo může po dvou minutách nasadit jiného hráče, hrát v plném počtu.

„Při mimořádně hrubých přestupcích je možno tuto posloupnost zkrátit: hráč může být např. diskvalifikován bez předchozích dvouminutových vyloučení. Při obzvláště nesportovním jednání může být hráč vykázán. Na rozdíl od diskvalifikace je pak družstvo až do konce utkání na hrací ploše trvale oslabeno.“ (Jančálek, Šafaříková, Táborský, 1989, s. 175)

Pravidla určují, kdy má být utkání přerušeno a jakým způsobem opět zahájeno. Po různých důvodech přerušení děje utkání dochází k různým způsobům zahájení. Patří sem například výhoz po dosažení branky. Družstvo, které gól inkasovalo, vyhazuje ze středové čáry a stává se mužstvem útočícím. Poté co míč opustí hrací plochu přes postranní čáru nebo po zákroku bránícího hráče přes brankovou čáru, následuje vhazování. Provádí jej družstvo, které se jako poslední nedotklo míče z místa, kde balon naposledy opustil hrací plochu. Tato situace se nazývá „aut“. Vyhazování nastává poté, co brankář bránícího družstva vychytal střelu nebo obránce bránícího družstva střelu tečoval a míč letěl za pomezí brankové čáry. Toto vyhazování provádí brankář z prostoru brankoviště.

Po porušení pravidel o hraní s míčem, o chování se k soupeři nebo po porušení ustanovení o provádění hodů nastává situace volného hodu. Tento přestupek provádí z místa porušení družstvo, které se neprovinilo proti pravidlům.

Posledním zahájením utkání je sedmimetrový hod. Jinak také trestný hod provádí družstvo, kterému byla zmařena vyložená branková šance nepřipustným bráněním, vstupem obránce do brankoviště, nebo pouhým šlápnutím na nepřerušovanou čáru, která odděluje brankoviště od hracího pole hráčů tzv. „šestka“. Může být také rozhodčím odpískán při nedovoleném zákroku v celém hřišti, po přihrávce brankáři do vlastního brankoviště či po vnesení míče brankářem do vlastního brankoviště. Toto zahájení je často spojeno s potrestáním hráče žlutou kartou, vyloučením či diskvalifikací a je velká pravděpodobnost vhozené branky. (Tkadlec, Tůma, 2002)

Mezi řídící orgány házené, jinak také mezinárodní házené patří: „*Ústřední celosvětový orgán házené – Internationale Handball Federation (IHF), který sdružuje prostřednictvím svých členských národních organizací zhruba čtyři miliony hráčů a funkcionářů. Úkolem IHF je podpora a další rozvoj amatérského házenkářského sportu.*“ (Jančálek, Šafaříková, Táborský, 1989, s. 160)

Tato federace byla založena roku 1946 v Kodani a sídlí ve švýcarské Basileji. Nejvyšším úřadem a poslední instancí IHF je kongres, který se koná v každém sudém roce, kde mají členské národní svazy právo vyslat na kongres po třech zástupcích. Jako člen IOC se podílí IHF také na organizaci olympijských turnajů. Ty se pravidelně konají pro muže od roku 1972 a pro ženy od roku 1976. Od roku 1993 pořádá IHF pro muže a ženy MS, které se konají pravidelně v každém lichém roce. Předsedou mezinárodní házenkářské federace je od roku 2000 Dr. Hassan Mustafa. (Táborský, 2004)

Podle Táborského (2004) je dalším významným řídícím orgánem házené Evropská házenkářská federace (EHF) založena roku 1991 v Berlíně. V současné době sídlí v rakouské Vídni. Tato federace sdružuje 49 členských svazů a tři přidružené federace (Kosovo, Anglie a Skotsko). Od svého založení přijala EHF roli velvyslance evropské házené. Od roku 1994 pořádá v každém sudém roce ME mužů i žen a ve dvouletých intervalech jsou organizována také ME juniorů a dorostenců 18 let.

Mezi důležité řídící orgány musíme také zahrnout Český svaz házené. Jeho prezidentem je od roku 2001 Ing. Jaroslav Chvalný, který je statutárním orgánem svazu, zastupuje ho a jedná pod jeho jménem. Nejvyšším orgánem je rada ČSH. Ta je složena

z prezidenta, který je zároveň i předsedou rady ČSH, dále ze zástupců jednotlivých krajských svazů, zástupců WHIL a extraligy.

3.3 Největší úspěchy reprezentace házené

Česká republika, již za času Československa, získala mnoho cenných medailí, které velmi pomohly vývoji házené, a lidem se tento sport dostal více do povědomí. Prvním velkým úspěchem československé reprezentace mužů, bylo třetí místo na mistrovství světa mužů v roce 1954 ve Švýcarsku. Turnaje se zúčastnilo 6 družstev, favoritem a vítězem se stalo Švédsko, druhé pak Německo.

Dalším úspěchem reprezentace bylo druhé místo na mistrovství světa roku 1958 konaným v NDR. Třetího mistrovství světa mužů se zúčastnilo 16 družstev. Na první příčce se umístilo opět favorizované Švédsko, bronzovou medaili získalo pořádající Německo. Následující mistrovství roku 1961 v Německu bylo pro československé fanoušky velmi napínavé, protože jsme sehráli dramatické finále s rumunskými hráči, kteří vyhráli až v druhém prodloužení 9:8. My jsme tedy dostali stříbrnou medaili, třetí bylo pak Švédsko. Rok 1967 se stal pro československou reprezentaci největší událostí. Tohoto turnaje, který se odehrál ve Švédsku, se zúčastnilo 16 družstev. Zlatou medaili jsme získali ve finálovém souboji s Dánskem, kde přišlo 8000 diváků. Třetí místo obsadilo Rumunsko. Od té doby česká reprezentace mužů nezískala vyšší než 3. místo. (Jančálek, Táborský, Šafaříková, 1989)

Česká házenkářská reprezentace se také zúčastnila OH, ale pouze roku 1972 získali muži, jako československá socialistická republika, druhé místo na XX. olympijských hrách v Mnichově. Turnaje se zúčastnilo 16 mužstev rozdělených do 4 skupin. Také české házenkářky dostaly mnoho hodnotných medailí. Mezi největší úspěch patří bezpochyby rok 1957, kdy na prvním mistrovství světa v Jugoslávii dostaly házenkářky první místo. Porazily v souboji družstvo z Maďarska, třetí pak skončila pořádající Jugoslávie. Následující rok byl pro házenkářky také medailový. Na turnaji v Rumunsku obsadily československé házenkářky bronzovou příčku. Dlouhá léta jsme

nezískali žádné medailové ocenění. Zlomový byl až rok 1986, kdy jsme dostali stříbrnou medaili na turnaji v Nizozemsku. Ve finálovém utkání jsme neobstáli nad družstvem SSSR. Stejně jako v mužské reprezentaci, ženy od té doby nezískaly větší ocenění. Další mistrovství světa 2013 se koná v Srbsku, kde naše ženské mužstvo nebude chybět. Dále můžeme jen doufat ve vysoké umístění českých házenkářů na mistrovství Evropy v Dánsku, které se odehraje v lednu příštího roku.

Naše země se v letech 1978 pro mistrovství světa žen, 1964 a 1990 pro mistrovství světa mužů stala také tou pořádající. Bohužel jsme nezískali vyšší než druhé medailové ocenění. (Jančálek, Tábořský, Šafaříková, 1989)

Mezi nejlepší házenkářské osobnosti patří bezpochyby třicetiletý Filip Jícha. Hráč, který v současné době působí za německý THW Kiel na postu levé spojky. Dva metry vysoký a sto kilový bojovník hrající za českou reprezentaci získává od roku 2007 do teď ocenění házenkáře roku, spolu se spoluhráči vyhrávají 1. místa v ligových soutěžích.

3.4 Kategorie a nejlepší týmy házené

Mistrovské soutěže v mezinárodní házené se dělí, stejně jako v mnoha sportech, podle věkových kategorií. Mezi nejmladší házenkářskou kategorií patří přípravka, kam děti docházejí většinou z prvních, druhých nebo třetích tříd. Na tréninku se seznamují s míčem, učí se myslet kolektivně a zjišťují, o co vlastně v házené jde.

Z přípravky postupují do dalších kategorií, kterými jsou mini žáci/žačky a mladší žáci/žačky. Věk malých házenkářů a házenkářek se pohybuje od 10 do 12 let. Zde by už měli plně ovládat míč, znát základní pravidla a sehrát smysluplné utkání. Největšími fanoušky a podporou jsou pro ně stále rodiče. Následující kategorie starších žáků/žacek se pohybuje okolo 13 a 14 let. Tuto házenkářskou třídu již organizuje Český svaz házené, který tvoří rozpis soutěží a zápasů, kde se mužstva dozvědí s kým, kdy a v kolik hodin hrají. Na internetových stránkách Českého svazu házené mohou také vidět

umístění v žebříčku, statistiky a nejlepší střelce soutěže. V současné době je žákovská liga starších žáků/žaček rozdělena do 14 skupin. To poukazuje na to, že házená je stále velmi populární jak u dospělých házenkářů, tak i u mladších kategorií.

Český svaz házené organizuje soutěže i pro další věkové třídy od 15 do 18 let, jimiž jsou 2. liga mladších dorostenců a dorostenek, 1. liga mladších dorostenců a dorostenek, 2. liga starších dorostenců a dorostenek, 1. liga starších dorostenců a dorostenek. Tyto kategorie se dále dělí na Čechy a Moravu.

Všechny soutěže jsou rozděleny na podzimní a jarní kolo. Mezi nimi mají družstva volno, které se většinou využívá na krátký odpočinek a regeneraci hráčů. Poté následuje fyzická a herní příprava, ta je hráči velmi neoblíbená. Nejznámějšími kategoriemi jsou 2. liga žen/mužů, 1. liga žen/mužů a bezpochyby extraliga mužů a W.H.I.L. interliga žen. Účast v zápasech je také limitována ročníkem narození. Průběh utkání a výsledky těchto soutěží můžeme sledovat v televizi, na internetu nebo se dočíst ve sportovních časopisech. Jsou to kategorie, které jsou již v podvědomí mnoha lidí. Do extraligy a interligy se dostanou jenom ti nejlepší. V těchto soutěžích nezáleží tolik na věku, ale jak dobře člověk hraje.

Za povšimnutí stojí házenkářská legenda, brankářka Lenka Černá. Tato sedmačtyřicetiletá bojovnice hraje od roku 2012 za slovenské Michalovce. Naši zemi reprezentovala neuvěřitelných 26 let.

Český svaz házené uvádí: „*W.H.I.L. je mezinárodní soutěž v házené žen, organizovaná na základě dohody Českého svazu házené a Slovenského svazu házené ze dne 12. prosince 2001. V této sezóně se soutěže zúčastní 13 týmů. Český svaz házené nominuje osm družstev, Slovenský svaz házené pět družstev. V základní části soutěže se hraje dvacet šest kol systémem každý s každým a v nadstavbové části systémem play-off o Mistra České republiky a Slovenské republiky. Soutěž se hraje systémem podzim-jaro, ročník trvá od 1. července do 30. června následujícího roku.*“ (online, cit. 2013-04-05)

Na první příčce v žebříčku interligy žen je v současné době DHK Baník Most se 42 body. V rozehrané soutěži se na zlaté pozici nachází hráčka HK DANLOG Partizánské Klaudia Michnová s 50 zásahy. O druhé místo bojuje česká házenkářka Zory Olomouc Kateřina Růžicková s hráčkou z UDHK Nitra Jasmínou Vargovou v počtu 49 střelených branek.

První místo v tabulce nejlepších týmu extraligy mužů patří prozatím s 23 body týmu HCB OKD Karviná. Dosavadně nejlepší střelec této soutěže je hráč družstva HBC Ronal Jičín Tomáš Babák, který úspěšně střelil neuvěřitelných 134 gólů. Druhé místo patří hráči z neúspěšnějšího týmu Karviné Vojtěchu Petrovskému se 120 brankami.

Vedle ligových soutěží pořádá Český svaz házené také Český pohár žen i mužů. V letošním roce hrají muži sedm a ženy šest kol poháru. Tato soutěž se hraje od září do března a prolíná se s ligou.

4 NÁRODNÍ HÁZENÁ

„Národní házená je jedinou původní československou sportovní hrou, při níž se uplatňuje především běh, hod a skok, rychlost, obratnost, vytrvalost a síla, odpovídající tvrdost, technika a taktika. Národní házená rozvíjí odvahu, rozvahu, postřeh, bystrost, duchapřítomnost, rozhodnost k činu, sebeovládání, smysl pro celek a kamarádství a jiné charakterové vlastnosti, které jsou vysoko ceněny u bojových her.“ (Hons, 1989, s. 6)

Národní házená patří mezi sporty rychlé a kolektivní, je charakterizována soutěživou činností dvou soupeřících družstev. Je to hra velmi jednoduchá se snadným cílem hodit míč do soupeřovy branky a překonat brankáře. Konečným cílem každého utkání je určit vítěze, tedy toho, kdo dal nejvíce gólů. (Hons, 1989)

Tato hra je poměrně snadná, dá se hrát v brzkém věku chlapci i děvčaty. Obsahuje plno dramatických situací, proto budí zájem diváků, zvláště pak mládeže. Volnost pohybu dává předpoklady všem hráčům k uplatňování vlastní vynalézavosti při hře. Stejně jako v mezinárodní házené se mužstva snaží dopravit míč povoleným způsobem do branky soupeře. Charakteristické je především omezení pohybu hráčů do herních prostorů podle hráčské funkce a neobvyklé rozměry branky, která je vyšší než širší. (Táborský, 2004)

„Styk soupeřících hráčů přináší mnoho taktických variant, které jsou řízeny trenérem ve shodě s aktivitou a tvořivostí hráčů. Střídání hry v útočném a obranném poli znamená i střídavé zatížení a uvolnění hráčů, kteří také pobytem na střídačce obnovují síly k další hře.“ (Hons, 1989, s. 6)

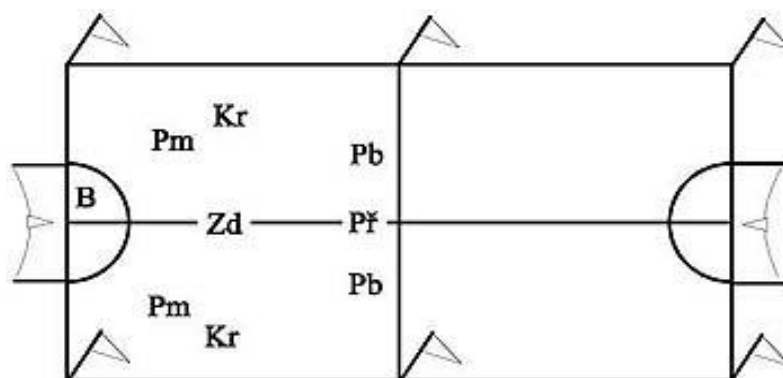
4.1 Historie národní házené v Čechách

„Házená vznikala koncem minulého století současně v několika zemích. U nás se v 90. letech hrála cílová, která však brzy zanikla. O řadu let později zavedl profesor Václav Karas v Praze vrhanou s přenášením, která se podobala dnešní házené jak velikostí hřiště, tak počtem hráčů.“ (Dobrý, Choutka, Rovný, 1973, s. 71)

Hřiště vrhané s přenášením bylo křížem rozděleno na čtyři čtvrtiny a devět hráčů nesmělo ze svých čtvrtin vycházet. Každé družstvo si určilo dvě trojice útočníků, dva pomezní obránce a jednoho brankáře. Dále Karas, profesor na reálce na Smíchově udával, že se vrhaná s přenášením vyvinula z metané. Během této hry museli hráči zachovávat určitou hráčskou funkci, na kterou dohlížel tzv. vrchník, kterým byl buď brankář, nebo předák. Hráči si mohli přihrávat a útočníci s míčem mohli kličkovat a střílet. (Dobrý, Choutka, Rovný, 1973)

„Tuto hru jako první popsal profesor Karas v červnu roku 1905 v tehdejší brněnské odborné časopise Výchova tělesná.“ (Hons, 1989, s. 9)

Obrázek č. 4: hřiště vrhaná s přenášením

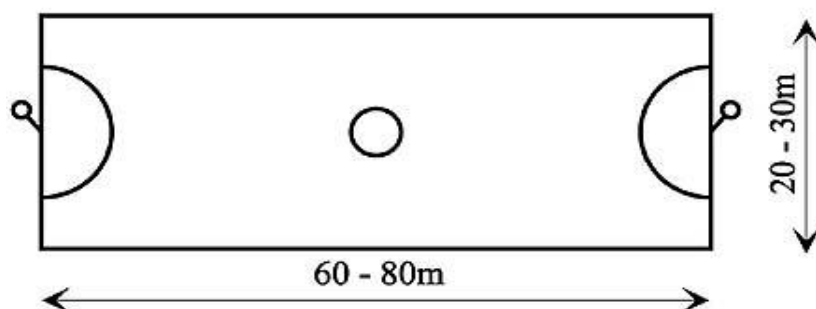

Zdroj: Jančálek, Tábořský, Šafaříková, *Házená (teorie a didaktika)*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989, s. 17

„Druhou hrou, která ovlivnila vznik národní házené, byla cílová (terčová). Hru popsal profesor Klenka v roce 1906 v publikaci *Tělocvičné hry pro chlapecké školy*, což bylo 4. vydání již vzpomenuté příručky *Tělocvičné hry*. Tuto hru dále propagoval a upravoval Klenkův spolupracovník Křištof.“ (Jančálek, Šafaříková, Táborský, 1989, s. 12)

V roce 1907 byla tato hra převedena členy Kroužku pánů a slečen ze Spolku pro pěstování her české mládeže na V. všesokolském sletu. Pravidla cílové (terčové) byla inspirována především americkou košíkovou a anglickou kopanou. (Hons, 1989)

Obrázek č. 5: hřiště cílová (terčová)

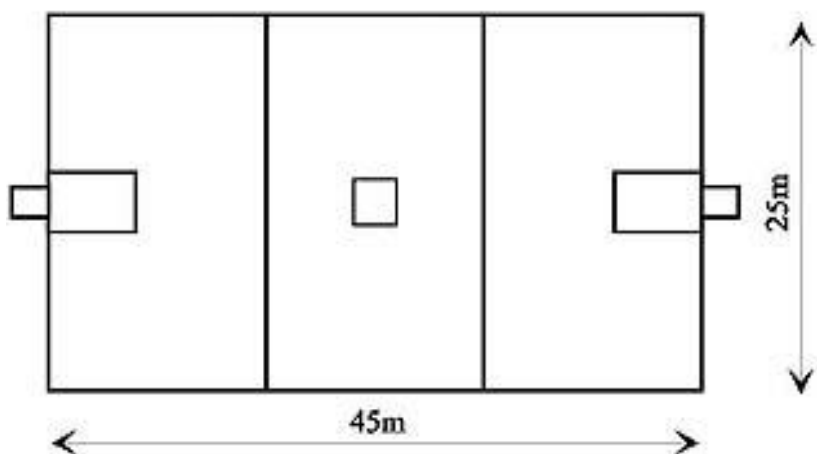

Zdroj: Jančálek, Táborský, Šafaříková, *Házená (teorie a didaktika)*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989, s. 18

Hons (1989) uvádí, že z těchto her vycházel učitel tělocviku a domažlický rodák A. Křištof, který vytvořil v roce 1908 a 1909 pravidla další hry, kterou zpočátku nazýval rovněž cílová, později házená. Také se podílel na zakládání sportovních kroužků házené v Praze. Byla to druhá hra, která ovlivnila vznik národní házené. Hřiště mělo tvar obdélníku o rozměrech 25 x 45m a bylo rozděleno na tři stejně velké třetiny. Mužstva tvořila sedm hráčů, dokonce ale hrávali ve smíšených devítičlenných družstvech čtyři muži, zbytek ženy, tři útočníci, záložník a brankář, ostatní jako náhradníci. S míčem nesměli hráči udělat více než tři kroky a byla zakázána hra pěstí.

Úpravou pravidel dal Krištof házené charakter sportovní hry. Roku 1908 byl sehrán zápas mezi družstvy Strakovy Akademie, na které Krištof učil, o kterém referoval i tisk. Ve stejném roce byla vydána pravidla hry pod názvem Házená (cílová) v nakladatelství B. Kočího v Praze. Profesor Krištof byl velmi nadšeným propagátorem a organizátorem, zasloužil se nejen o vydání házené (cílové) a to v češtině, ale přeložil ji i do němčiny a esperanta. Žesperantský časopis tato pravidla 1908 uveřejnil. (Jančálek, Šafaříková, Tábořský, 1989)

Obrázek č. 6: hřiště házená (cílová)

Zdroj: Jančálek, Tábořský, Šafaříková, *Házená (teorie a didaktika)*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989, s. 19

Dle Mráze (1962), se profesor Krištof zasloužil o položení organizačních základů, které byly pro další vývoj házené (cílové) velmi důležité. V roce 1907 založil Sportovní kroužek Házená Praha a o dva roky později podnítil utvoření prvního a jediného ústředí národní házené – ustavila se tím Svazová komise kroužků házené. Házená (cílová) se stala velmi populární s velkým počtem stoupenců, pěstovala se po celých Čechách.

Před Křištofovou náhlou smrtí hrál a nacvičoval házenou (cílovou) také s vysokoškoláky, v kurzech učitelů a ve cvičitelských sokolských školách. Právě absolventi těchto školení se zasloužili o šíření házené (cílové) dále.

„Házená se šířila i v jiných místech v Čechách a na Moravě. V roce 1911 Český olympijský výbor ji zařadil do svých sportovních slavností, které se konaly na Letné a o rok později byla zařazena do programu VI. všesokolského sletu. Házená se dokonce šířila i do Ruska a Jugoslávie, kam ji zanesli vysokoškoláci, kteří studovali v Praze a tam házenou poznali. V Jugoslávii se házená velmi rychle rozšířila, nabyla veliké obliby a Jugoslávie byla také jedinou zemí, kde se česká házená udržela mezi dvěma světovými válkami.“ (Hons, 1989, s. 9)

Podle Honse (1989) povolala ruská carská vláda české učitele tělocviku, kteří házenou do zdejších škol přinesli. V roce 1912 jich bylo 130 a téměř všichni házenou hrávali. Úplné první soutěže se hrávaly na Charkově v roce 1915 za účasti 14 družstev. Bohužel první světová válka a další příčiny informace o házené přerušily.

Jančálek, Šafaříková, Tábořský (1989) uvádějí, že období první světové války znamenalo pro házenou odmlčení, hrávala se jen místy, především ve školním tělocviku. Avšak roku 1918 vydal Jaroslav Trantina, žák profesora Křištofa, opravená pravidla české házené a sám se stal na několik let vůdčí organizátorskou osobností. Ačkoliv před první světovou válkou hrávali házenou především muži, po skončení se do ní pustily i ženy. Z jeho iniciativy byl roku 1919 utvořen Přípravný výbor Svazu házené a ženských sportů, který prohlásil pravidla české házené, podle novelizace provedené Trantinou a Benešem, za oficiální.

„Házená se začala znovu hrát i v zahraničí, především v Jugoslávii. Československý svaz házené a ženských sportů pořádal pravidelně svá mistrovství a v roce 1921 společně se sportovními organizacemi dalších zemí (Francie, Amerika, Anglie, Itálie, Švýcarsko a Švédsko) založil v Paříži Mezinárodní federaci ženských sportů – FSFI. Tato mezinárodní federace organizovala sportovní činnost žen a přijala

československou házenou i s pravidly jako mezinárodní kolektivní hru.“ (Hons, 1989, s. 10)

Národní házená se stala hrou velmi populární především pro ženy, které se s nadšením sdružovaly do „dámských odborů házené“. Tím se vytvořily předpoklady, aby byl 22. února 1920 založen Československý svaz házené a ženských sportů (ČSHŽS), který registroval v témže roce 167 klubů s 2520 aktivními členy. V té době přepracovávali pravidla české házené Trantina s Benešem. Došlo ke změnám ve velikosti hřiště, branek, s míčem mohl hráč učinit pouze tři kroky a držet ho tři sekundy. Již roku 1919 bylo uspořádáno neoficiální mistrovství republiky pro družstva žen. (Jančálek, Šafaříková, Tábořský, 1989)

Hrála se první mezinárodní i mezistátní utkání a postupně se k ženám přidávali i muži. Ti ale hráli především v tělocvičných spolcích než ve svazu. Svaz se tedy snažil s těmito spolky sloučit a podchytit tak velký zájem o házenou, ale bohužel se to nevydařilo. V té době byla dokonce dvoje rozdílná pravidla. Až v roce 1925 byla ve spolcích přijata sportovní pravidla, která byla pro hru přínos, jelikož získala na rychlosti i stylu a především jednoduchost pravidel šířila hru do dalších českých krajů. Po roce 1922 přišla stagnace české házené. Doba, která vývoji házené neprosperovala. Hrálo ji stále méně družstev a to pouze na turnajích. (Hons, 1989)

Podle Honse (1989) se v Monte Carlu v roce 1922 předvedly československé ženy na tělovýchovných slavnostech, tehdy družstvo SK Židenice hrálo v Jugoslávii a ve Vídni. V Praze o rok později porazilo v prvním mezistátním utkání žen Československo Francii 9:2, v roce 1924 porazilo v Bělehradě Československo Jugoslávii 8:3 a poté v Praze 5:3, naposled pak v Paříži Francii 15:2.

Na II. ženských světových hrách v Göteborgu zvítězily nad Švédskem 5:0 a Francii porazily 6:0. Roku 1920 nastala určitá krize české házené, kdy atletky z Československého svazu házené a ženských sportů přešly do Československé atletické amatérské unie.

Na III. kongresu FSFI v roce 1924 byl Trantina zvolen viceprezident. To zřejmě pomohlo k tomu, že v rámci II. ženských světových her v Göteborgu roku 1926, byl sehrán turnaj v české házené, kde hráčky ČSR získaly první místo. Vrchol české házené nastal v roce 1930, v této době se uskutečnilo I. mistrovství světa žen v české házené, které se konalo v Praze u příležitosti III. světových ženských her. Na tomto mistrovství obhájily své prvenství ženy ČSR titulem mistryň světa. Turnaje se spolu s ČSR zúčastnilo stříbrné družstvo Jugoslávie a bronzové Polsko. II. mistrovství světa v české házené, které se konalo v roce 1934 v Londýně u příležitosti IV. světových ženských her, bylo zároveň poslední mezinárodní událostí české házené. Tento turnaj zaznamenal účast pouze dvou družstev a to první Jugoslávie a druhé ČSR. Činnost FSFI a s ní také mezinárodní kontakt v české házené se po těchto hrách úplně rozpadl. (Jančálek, Táborský, Šafaříková, 1989)

„Za okupace Československa v průběhu druhé světové války se národní házená stala jedním ze symbolů českého vlastenectví.“ (Táborský, 2004, s. 28)

Československý svaz házené (ČsSH) byl nucen se v roce 1939 přejmenovat na Český svaz házené (ČSH). Za protektorátu došlo k mohutnému rozmachu házené, zásluhou přílivu hráčů ze zrušených sokolských a dělnických tělovýchovných organizací. Zatímco v roce 1939 ČSH registroval na 1 787 hráčů a hráček, v roce 1944 jich bylo už 22 156. V témže roce byla vytvořena národní liga házené za účasti 6 družstev mužů z Čech a 6 družstev z Moravy. Ženy hrály ligu ve dvou skupinách, zatímco muži měli ještě 4 skupiny divize. V listopadu roku 1944 vyšla nová pravidla házené.

Česká házená postrádala možnost mezinárodního styku a postupně opouštěla oblibu a svou pozici především ve prospěch mezinárodní házené o sedmi hráčích. Z Českého svazu házené po obnovení činnosti ČOS se některá družstva vrátila do sokolských jednot. Po sjednocení československé tělovýchovy do ČOS se utvořilo v listopadu 1948 Ústředí pro házenou podle dosavadních pravidel. (Jančálek, Táborský, Šafaříková, 1989)

Podle Honse (1989) se v roce 1947 na kongresu Mezinárodní federace házené (IHF) v Paříži chyběl delegát Českého svazu házené, což se ukázalo jako velký nedostatek. Kongres tedy bez delegáta svazu připravil podmínky k dalšímu rozvoji házené, podle pravidel handbalu bez přihlídnutí k naší české házené.

Poté se v Československu objevili propagátoři této mezinárodní házené (handbalu) a v roce 1948 bylo ustanoveno společné ústředí házené a handbalu ČOS. Poté v roce 1952 došlo k ustanovení dvou samostatných sekcí SVTVS pro házenou a českou házenou. Roku 1949 došlo k další úpravě pravidel české házené, kterými se podařilo vyřešit otázku statické obrany. Bylo tedy zavedeno pravidlo, že záložníci musí opustit vlastní obrannou polovinu hracího pole, jakmile míč přejde z pole středního do pole útočného. Další změny byly provedeny ve střídání hráčů, držení míče 3 sekundy a driblování míčem jen třemi úkony za sebou.

Hra se tedy velmi zkvalitňovala díky odbornému výcviku, příručkám, kursům a soustředěním hráčů, toto vše zvyšovalo úroveň národní házené. V roce 1952 došlo k další změně pravidel v driblování. Hráči měli povoleno driblovat jen se dvěma úkony, třetím již musela být přihrávka. Až v roce 1971 byl název česká házená přejmenován na národní házená. Tím pozbyla dřívější význam a územně byla omezena na oblasti Čechy a Moravy.

„Největšího rozvoje dosáhla česká házená roku 1954, kdy sekce české házené při SVTVS organizovala 447 oddílů a v nich 56 125 hráčů. Ustanovením dvou sekcí pro házenou a českou házenou velmi utrpěla a její snaha o rozšíření na Slovensku neměly trvalého výsledku. Ani návrh trenérské rady sekce házené zavedením nadhozu v mezinárodní házené v roce 1956 neuspěl. Technická komise IHF tento návrh nepřijala.“ (Hons, 1989, s. 12)

Vrcholnými zápasy v národní házené byla mezizemská utkání Čechy – Morava. První utkání s výsledkem 1:5 ve prospěch Moravy se hrálo 30. 6. 1922 v Prostějově. Muži hráli první zápas v Praze dne 24. 5. 1942 s výsledkem 13:6 ve prospěch Čech. Za druhé světové války získala tato utkání popularitu a tradici a dodnes jsou uznávanými

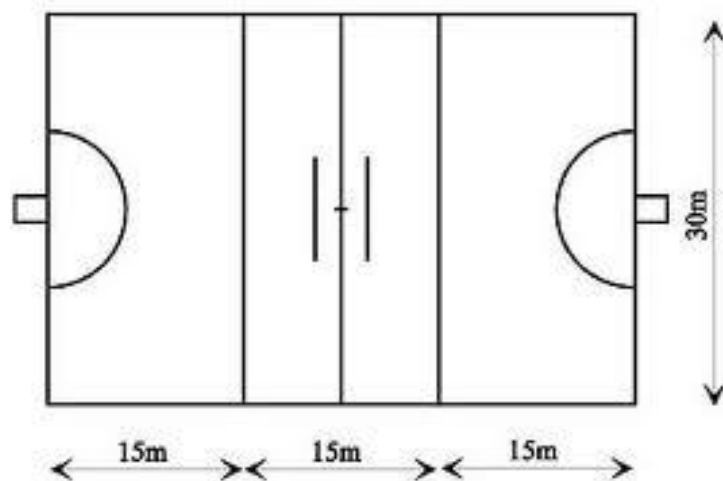
házenkářskými svátky. V roce 1944 se začaly hrát ligové soutěže mužů i žen a od té doby se hrají dodnes. (Hons, 1989)

4.2 Pravidla národní házené, řídicí orgány

„Národní házenou hrají proti sobě dvě sedmičlenná družstva, u nichž pravidla dovolují střídát tři hráče a brankáře, u žactva pět hráčů a brankáře.“ (Hons, 1989, s. 6)

Hřiště je ohraničeno dvěma pomezními a dvěma brankovými čarami. Soutěže se hrají na venkovním hřišti o rozměru 45 x 30 m, které je po délce dělené na tři stejně velké třetiny: obranné, střední, a útočné pole. Obranná třetina je zároveň útočnou třetinou druhého družstva. Půlící čára je uprostřed protnuta 1 m dlouhou čarou. Rovnoběžně s půlící čarou jsou ve vzdálenosti 4 metry od ní vedeny 8 m dlouhé pomocné čáry. Tyto čáry určují přesné postavení hráčů při výhozu.

Obrázek č. 7: hřiště národní házená

Zdroj: Jančálek, Tábořský, Šafaříková, *Házená (teorie a didaktika)*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989, s. 19

U branek se nacházejí půlkruhová brankoviště o poloměru 6 m, střed půlkruhu je uprostřed brankové čáry. Na této čáře jsou připevněné branky vysoké 2,4 m a široké 2 m, pro mladší žactvo jsou menších rozměrů. Herní míč je vyroben z kůže nebo umělého materiálu. Obvod je rozdělen podle kategorií, avšak nesmí být menší než 58 cm a větší než 60,5 cm. Ke každému utkání musí být připraveny dva míče. (Táborský, 2004)

Podle Táborského (2004) tvoří mužstvo 7 hráčů – 3 útočníci, 2 záložníci, 1 obránce a 1 brankář. Na střídačce jsou připraveni čtyři náhradníci a to jeden brankář a tři hráči do pole. Tyto střídací lavičky jsou umístěny pro obě družstva po stranách hřiště u půlicí čáry. Střídání je možné provést kdykoli v průběhu hry a to tak, že nejprve musí hrající hráč opustit hrací plochu, teprve poté může nastoupit hráč střídající. Střídání je dále možné provést jen ve vlastní polovině střední třetiny a může proběhnout kdykoli, jeho počet není omezen. V průběhu utkání nesmí počet hráčů na hřišti klesnout pod pět.

Charakteristickým rysem národní házené je omezený rozsah pohybu hráčů. Útočníci se smějí pohybovat a hrát pouze ve střední a útočné třetině, včetně prostoru soupeřova družstva, nesmějí však z něho střílet. Zatímco záložníci mohou pouze ve střední a vlastní obranné třetině kromě brankoviště. Přejde-li míč do vlastní útočné třetiny, musí se záložníci ihned přemístit za půlicí čáru směrem k brance soupeře. Jestliže míč přejde třetinovou čáru ze soupeřova obranného pole do pole středního, pak se mohou záložníci vrátit do vlastní obranné poloviny. Nedodrží-li záložník toto ustanovení, dojde k postavení mimo hru a je nařizován volný hod od půlicí čáry. Obráncům a brankáři je povoleno hrát a pohybovat se ve vlastním obranném poli a ve středním poli, včetně brankoviště. Při chytání smí brankáři pomoci také obránci, avšak bez aktivního použití nohou. (Hons, 1989)

Každé utkání má, dle Táborského (2004) dva organicky spojené poločasy dlouhé 2 x 30 minut s desetiminutovou přestávkou, během které si musí mužstva vyměnit hrací strany. Každé družstvo má právo vzít si jeden oddechový čas tzv. time out v trvání 1 minuty. Na střídačce může být kromě hráčů uvedených v zápise o utkání jen vedoucí družstva, trenér a lékař (zdravotník). Utkání řídí pouze jeden rozhodčí.

Co se týče ovládání míče, hráč může držet balón nejdéle dvě sekundy. Rozsah uvolnění hráče s míčem není omezen počtem kroků ale časem. Míč smí být vyhazován nad hlavu jako nadhoz, nebo odrážen do země jako driblink, avšak nejvýše dvakrát za sebou. Stejně jako v házené se zde nesmí hráč dotknout míče nohou od kolene dolů. Házet a střílet na branku se smí pouze z prostoru mimo brankoviště, není tedy povolena střelba v náskoku. Jedinou výjimkou je střelba v pádu.

„Není dovoleno vrážení, strkání, kopání, podrážení a skákání na hráče a jiná fyzická hrubost. Je povoleno postavit se soupeři do cesty čelem proti němu. V případě srážky se trestá hráč, který do stojícího soupeře naběhl tzv. prorážení.“ (Táborský, 1989, s. 26)

Stejně jako v jiných sportech i zde platí pravidlo, že jestliže hráč či funkcionář opakovaně nebo hrubě poruší pravidla, může být napomenut žlutou kartou nebo vyloučen červenou kartou. Vyloučení trvá 5 minut, popřípadě 10 minut. Při vyloučení hraje družstvo se sníženým počtem hráčů, je-li však vyloučení na 10 minut spojeno s osobním trestem, nesmí trestaný hráč na hrací plochu v utkání již vůbec nastoupit. Při trestání platí zásada, že každý další postih navyšuje předcházející. Utkání řídí pouze jeden rozhodčí. (Táborský, 2004)

Každý poločas začíná výhozem ze středové půlicí čáry a rozpadá se na různé velké úseky. Každý z těchto úseků začíná tak, že jedno družstvo získá míč, zpracovává jej a provádí útočnou činnost, říkáme, že družstvo má míč a je v útoku. V opačném případě míč ztrácí a stává se tak obráncem. Jeho úkolem je narušovat útočnou činnost soupeře, zabránit vlastní brance anebo získat míč pro svou vlastní útočnou činnost. Jednotlivé útoky trvají zhruba 10 – 20 sekund, déle trvající útoky bývají přerušovány nedovolenými zákroky nebo porušením pravidel bránícího, či útočného družstva. Útok bývá ukončen vlastní chybou, ztrátou míče po neúspěšné střelbě, úspěšnou střelbou a tedy gólem nebo ukončením poločasu. (Hons, 1989)

Podle Táborského (2004) může při standardních situacích dojít k různému rozehrání, podle příčiny vzniku. Rozhodčí je oprávněn k písknutí standardní situace, je-

li to podle něho nutné. S výjimkou hodu od branky a pokutového hodu se provádějí ostatní hody z místa. Žádný z hodů prováděných ve střední nebo útočné třetině nesmí směřovat do vlastní obranné třetiny. Dále je dovoleno přímo vystřelit pouze z trestného a pokutového hodu nebo hodu z rohu.

Výhoz ze středu hřiště je prováděn na začátku poločasů nebo po střelených gólech. Má charakter volného hodu, musí být tedy vyhozen dopředu nebo do strany, nikoli dozadu. Dostane-li se míč za postranní čáru, následuje vhazování a hráč, který jej provádí, musí stát za postranní čárou u místa, kde míč hřiště opustil. Další možností rozehrání je hod z rohu. Ten se provádí z rohového území hřiště na té straně branky, kde se míč dostal za soupeřovu brankovou čáru po jeho akci. Při tomto hodu musí vždy jeden obránce či záložník přejít do střední třetiny, odkud se může vrátit po písknutí rozhodčího k provedení hodu.

Může dojít při sporných situacích také k případu, kdy rozhodčí provádí úderem míče o zem tzv. hod rozhodčího. Z místa přestupku se provádí volný hod po chybách při hraní s míčem, zde ale nejde přímo dosáhnout branky. Trestný hod se nařizuje zejména za úmyslný pohyb míče nohou, za nedovolené bránění, prorážení, nebo za hru záložníků ve vlastním brankovišti. Z tohoto hodu může být dosaženo přímo branky. Posledním možným hodem, který rozhodčí zejména po nedovoleném bránění či za úmyslný zásah míče nohou obránce v brankovišti nařizuje, je pokutový hod. Provádějící hráč toho hodu, se může pohybovat na myšlené spojnici mezi středem branky a středem hřiště ve vzdálenosti do čtyř metrů od soupeřova brankoviště. Místo střelby může také zvolit přihrávku.

„Průběh hry není nahodilý, ale zákonitý podle platných pravidel. V průběhu hry se nepřetržitě mění herní situace, z níž vyplývá plnění herního úkolu, zakončeného snahou o dosažení herního cíle, tj. střelit míč do soupeřovy branky. Herní situace přecházejí plynule a rychle jedny do druhé podle toho, jak se mění vztah družstva k míči.“ (Hons, 1989, s. 7)

Mezi řídicí orgány národní házené lze považovat Svaz národní házené, který je tvořen valnou hromadou. Ta se skládá z devítičlenného výkonného výboru. Současným předsedou toho výboru je Jaroslav Holý a místopředsedou Ing. Josef Popelka. Dalšími členy výkonného výboru jsou dozorčí rada, oblastní soutěžní komise a krajské soutěžní komise. Dále sem spadá sekretariát, hospodářská komise, sportovně-technická komise, komise rozhodčích, trenérská rada, komise mládeže a zdravotní komise. Valná hromada se schází každý druhý rok. Volí si členy SNH, projednávají a schvalují důležité zprávy a návrh ohledně soutěže v národní házené.

4.3 Kategorie a nejlepší týmy

Největší úspěchy československého a českého týmu jsem již sepsala v podkapitole historie národní házené, a jelikož to není sport mezinárodní, ráda bych pokračovala soupisem kategorií a nejlepších týmů.

Mládežnické kategorie jsou, obdobně jako v házené, rozděleny podle věku na přípravku, mini žáky a žáčky, mladší žáci a žáčky, starší žáci a žáčky, mladší dorostenci a dorostenky a starší dorostenci a dorostenky. Pro tyto třídy koná národní svaz házené mládežnické soutěže, které vrcholí Mistrovstvím České republiky. V roce 2011 se stali mistry ČR dorostenky Sokola TYMÁKOV a dorostenci TJ Sokol Opatovice nad Labem. Další soutěž, kterou mládež hraje je Český pohár, známý také v házené mezinárodní. Vítězi poháru pro rok 2011 se stali dorostenky Sokola KRČÍN a dorostenci Sokola STUPNO.

Český pohár se také hraje ve vyšších věkových kategoriích žen a mužů. V tomto roce se koná již 39. ročník Českého poháru. Finále žen se konalo 30. 3. 2013 v hale Řevnice. V závěrečném souboji vyhrálo mužstvo Sokol Dobruška. Nejlepší střelkyní byla vyhlášena hráčka vítězného Sokola Dobrušky Laštovičková Petra s 31 brankami. Muži se utkali téhož dne v Praze v hale Dr. E. Beneše. Ve finálovém souboji vybojovalo prvenství tým NH Brno s nejlepším střelcem Tomášem Ulrychem.

Mistrovské soutěže dospělých se dělí na ligové a oblastní přebory, muži a ženy hrají 1. a 2. ligu. Všechny soutěže se dnes hrají systémem podzim – jaro. Nejvyšší soutěž, 1. liga žen a mužů, graduje každý rok v mezizemském utkání Čechy a Morava. Národní svaz házené vydává své Zpravodaje ať už ligové nebo Českého poháru. Zde se můžeme dozvědět plno důležitých informací např. rozpis, tabulky, soupisky a statistiky nejlepších střelců, brankářů.

Prozatímním nejlepším střelcem v kategorii 1. ligy mužů je hráč oddílu TJ Avia Čakovice Zimmermann Lukáš s neuvěřitelným počtem 105 střelených branek. Za ženskou linii prozatím vede Laštovičková Petra z oddílu Sokol Dobruška

5 ZÁSADNÍ ROZDÍLY MEZI HÁZENOU A NÁRODNÍ HÁZENOU

Kapitola popisuje zásadní rozdíly v pravidlech jak mezinárodní, tak i národní házené.

5.1 Počet hráčů

Jako první velký rozdíl vidím počet a vůbec složení hráčů v obou házených. K zápasu v mezinárodní házené může nastoupit k utkání 14 hráčů, z nichž pouze 7 může být na hrací ploše současně. Zbývající hráči jsou připraveni na lavičce na libovolné střídání. Zápas se hraje v počtu 6 hráčů a jeden brankář. Tito hráči jsou jak obránci, tak i útočníci, mají zákaz vstupu do brankoviště pod přestupkem.

Národní házená má v tomto pravidle jisté meze. Družstvo se skládá z maximálně 15 hráčů – 13 hráčů v poli a 2 brankáři. Při zahájení hry musí nastoupit na hřiště pouze 7 hráčů a to brankář, obránce, 2 záložníci a 3 útočníci. Ostatní hráči se stejně jako v házené musí zdržovat v prostoru vlastní střídačky.

5.2 Hřiště

Druhým nejdůležitějším rozdílem, je rozdíl ve velikosti hřišť. Hraje se na menším 40 m širokém a 20 m dlouhém hřišti s brankami 3 m širokými a 2 m vysokými. Je to hřiště, řekla bych univerzální, můžeme na něm vidět i basketbal, volejbal, s přidáním mantinelů florbal.

Za to při utkání národní házené se hráči více zapotí. Venkovní hřiště je také obdélníkového tvaru dlouhé 45 m a široké 30 m. Jako specifický znak této házené jsou branky široké 2 m a vysoké 2,4 m. Mnoho lidí pozná národní házenou právě pro nezvykle vysokou bránu.

Velmi důležitým znakem a rozdílem národní házené je rozloha hřiště. To je rozděleno na tři stejně velké třetiny, jimiž jsou obranná, střední a útočná třetina. Hráči

mohou vstoupit a hrát jen na té třetině, kterou mají v pravidlech povolenou. Charakteristickým rysem národní házené je již zmiňovaný omezený pohyb hráčů. Více najdeme v kapitole pravidla národní házené. Jsou zde i přítomny 8m dlouhé pomocné čáry, které se nacházejí 4 m od půlící čáry a určují hráčům přesné postavení při výhozu.

5.3 Pohyb s míčem

V pravidlech se jasně uvádí, že hráči mezinárodní házené smí míč držet bez driblinku pouze 3 s, zatímco v národní házené jsou to pouze 2 s. Házená umožňuje udělat hráči s míčem 3 kroky nebo neomezeně driblovat, avšak v národní házené není omezen pohyb s míčem počtem kroků ale časem.

Tedy v národní házené smí hráč držet míč nebo se s ním pohybovat nejdéle 2 s. Míč může vyházovat nad hlavou nebo odrážet od země driblinkem, ale nejvýše dvakrát za sebou.

5.4 Střelba

Jako dalším důležitým rozdílem se jeví střelba, která je povolena v obou případech jiná. V házené mají hráči povoleno mnoho technik. Mezi nejčastější patří střelba z výskoku, dále pak střelba ze země, nebo s pádem. To v národní házené mají hráči přísně zakázanou střelbu z naskoku. Kdyby přece jen tak učinili, budou vyloučeni na 5 až 10 minut.

5.5 Vyloučení

Obě házené mají stejné to pravidlo, že se tresty stupňují a nemažou, každá má však jinak pořadí a délku trestů. Rozhodčí v házené má právo udělovat tresty v pořadí napomenutí žlutou kartou, vyloučení na dvě minuty, druhé vyloučení na dvě minuty a červenou kartu. Možná je také přímá diskvalifikace, tedy červená karta, při obzvláště hrubém přestupku.

Stejně jako v házené i v národní házené platí posloupnost vyloučení stejná, výjimku tvoří jen doba vyloučení. Místo dvou minut je doba vyloučení prodloužena na pět až deset minut.

5.6 Herní situace

Základní charakteristikou národní házené v herní situaci je povolení hráčů pohybovat se v brankovišti. Do vlastního brankoviště může brankář i obránce, do soupeřova brankoviště mohou útočníci, ale nesmějí z něho střílet. Zatímco v mezinárodní házené je povoleno pohybovat se v brankovišti pouze brankáři, vkročení hráče do brankoviště je trestáno ztrátou míče.

Hřiště národní házené je rozděleno na třetiny a pohyb v nich je povolen jen určitým hráčům. Obránci nemohou hrát a pohybovat se v útočné třetině, útočníci nemohou zase do obranné třetiny. (online, cit. 2013-02-05)

6 PROPOJENÍ HÁZENÉ A NÁRODNÍ HÁZENÉ

Pro rozšíření obzorů jsem vyhledala několik hráčů házené i národní házené. Velmi mě zajímalo, zda někteří hrají tyto sporty najednou a ukázalo se, že ano. Snažila jsem se i zjistit, zda někteří rozhodčí pískají obě házené, ale bohužel jsem se k žádným jménům nepropátrala. Bylo mi sděleno, že snad není žádný rozhodčí, který by pískal obě házené najednou.

Na mé otázky mi také odpovídal hrající hráč národní i mezinárodní házené dvaceti sedmiletý Ondřej Václavek. Tento hráč věnuje házeným všechen svůj volný čas. Od pěti let hraje národní házenou, nyní 1. ligu za mužstvo Sokol Krčín. Již pátou sezónu trénuje mladší žáky Dukly Praha v mezinárodní házené a od dvaceti dvou let hraje i mezinárodní házenou za družstvo TJ Sokol Praha Vršovice. Říká, že: *„Mezinárodní házená je pro mě to nejlepší uvolnění, ale přednost má vždy trénování. Báví mě ten velký rozdíl v pravidlech a rozmanitost těchto sportů.“*

Byla jsem překvapená, kolik hráčů se věnuje oběma házeným najednou a na vyšší výkonnostní úrovni. Jsou to například Lukáš Zimmermann, Lukáš Pelikán, Zdeněk Danielka, Marek Nachtman nebo také Jolana Levorová a Marek Novotný. Je obdivuhodné, že si vybrali právě tyto dva sporty, neboť je zde zásadní rozdíl v pravidlech, které se jim, podle mého názoru, musí plést.

7 HYPOTÉZY

Předpokládané závěry práce:

- 1) Očekávám, že více jak 80% respondentů se bude věnovat nějakému sportu.
- 2) Předpokládám, že více jak 70% dotazovaných bude znát házenou.
- 3) Domnívám se, že méně jak 50% účastníků výzkumu bude znát národní házenou.
- 4) Očekávám, že se alespoň 50% respondentů setkala s házenou nebo národní házenou v hodinách tělesné výchovy.
- 5) Předpokládám, že přinejmenším 60% dotazovaných bude znát základní rozdíly mezi házenou a národní házenou.
- 6) Předpokládám, že více jak 40% účastníků dotazníku hrálo někdy závodně házenou nebo národní házenou.
- 7) Očekávám, že se alespoň 50% respondentů zajímá aktivně o házenou nebo národní házenou v médiích, a jsou zároveň nespokojeni s propagací těchto sportů.
- 8) Domnívám se, že alespoň 50% dotazovaných bude znát největší klubové či reprezentační úspěchy výběru házené nebo národní házené.

8 POUŽITÉ VÝZKUMNÉ METODY A POSTUP PRÁCE

8.1 Metoda dotazník

V bakalářské práci byla použita kvantitativní forma výzkumu, založena na strukturovaném výzkumu se 75 respondenty. Kvantitativním výzkumem se snažím interpretovat názory dotazovaných na házenou a národní házenou.

8.2 Distribuce dotazníku

Výzkum byl prováděn při osobním kontaktu se 40 náhodně oslovenými osobami v nákupním centru v srpnu a září 2012, dotazník dále zodpověděli studenti pedagogické fakulty oboru tělesná výchova a hrající házenkáři. Celý výzkum byl realizován v období červenec - listopad 2012 a vzorek dotazovaných byl vybrán náhodně tak, aby účastníci výzkumu byli sportovci, profesionální házenkáři, ale i ti, kteří se sportu vůbec nevěnují.

8.3 Vlastní dotazník

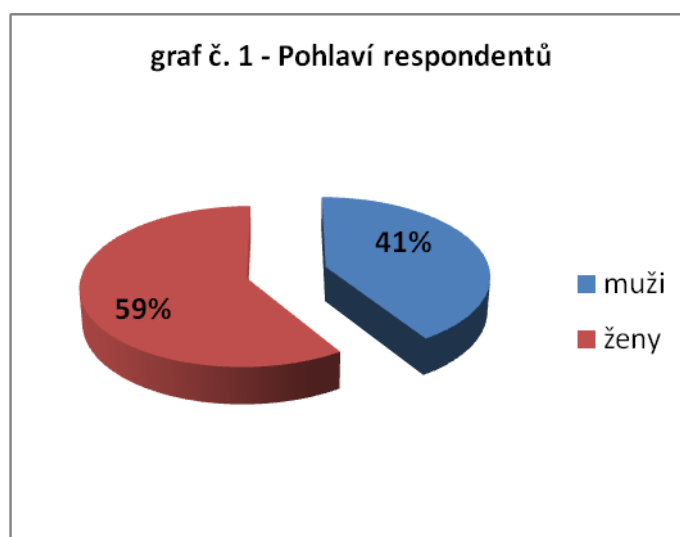
Úvod dotazníku charakterizuje oslovené účastníky výzkumu, jejich věk, pohlaví a nejvyšší dosažené vzdělání. Další část dotazníku zjišťuje důležité informace týkající se házené a národní házené, které potvrdí nebo vyvrátí základní hypotézy a zodpoví dané otázky.

9 VÝSLEDKY VÝZKUMU A JEJICH ANALÝZA

Ke kvantitativnímu šetření byl vytvořen jeden dotazník se čtrnácti otázkami pro 75 respondentů, který jsem účastníkům ankety rozdala a požádala je o rozsáhlejší odpovědi ke každé otázce. Následující text popisuje analýzu a interpretaci dat. Odpovědi na tyto dílčí otázky nám pomohou zodpovědět hlavní výzkumnou otázku. Získaná data byla zpracována v programu Microsoft Office Word 2010.

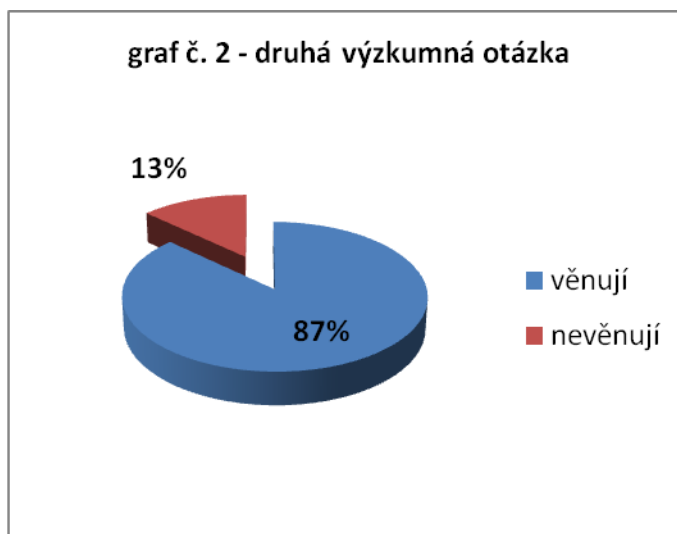
9.1 Rozbor jednotlivých položek

První dílčí otázka zjišťuje **pohlaví, věk, a nejvyšší dosažené vzdělání**. Výsledky jsou zpracovány v grafu č. 1.

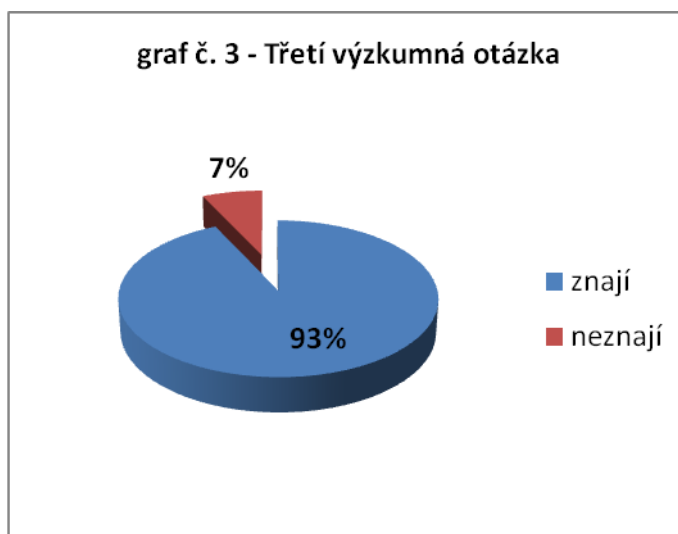
Výzkumu se zúčastnilo 75 náhodně vybraných osob, různé věkové kategorie. Podle následujícího grafu jsem vyčetla, že na dotazník odpovědělo čtyřicet čtyři (59%) žen a třicet jedna (41%) mužů. Průměrný věk oslovených byl 29 let. Respondenti mají základní, středoškolské a vysokoškolské vzdělání.

Druhá dílčí otázka si kladla za cíl zjistit, zda se **dotazovaní věnují nějakému sportu a pokud ano, jakému?** Výsledky jsou zpracovány v grafu č. 2.

Podle grafu č. 2, uvedlo šedesát pět (87%) respondentů, že aktivně sportují. Oslovený č. 53 uvedl, že se aktivně věnuje právě házené. „*Házenou hraji od dětství a je mým životem, bez ní si ho ani nedokážu představit.*“ Pro převážnou většinu tázaných je sport, ať už v aktivní nebo rekreační formě, pro život velmi důležitý. Většina z nich se současně věnuje více sportům najednou a nesoustředí se pouze na jeden klíčový. Zbýlých deset (13%) oslovených vypovědělo, že se žádnému sportu nevěnují.

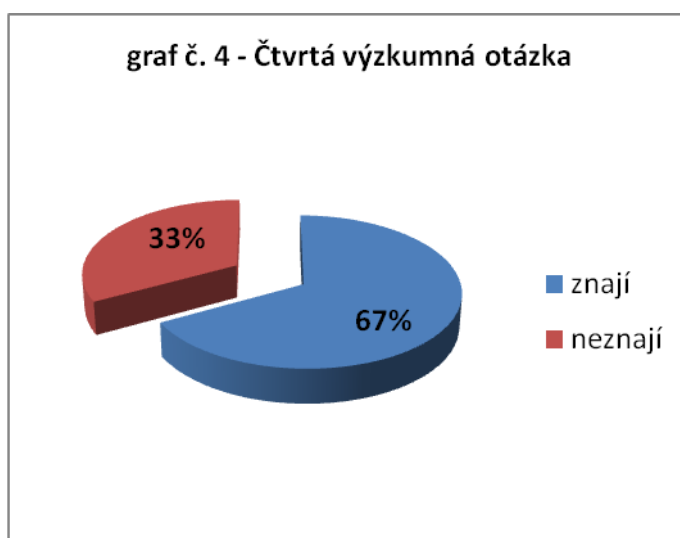
Třetí výzkumná otázka si kladla za cíl zjistit, zda **respondenti znají házenou.** Výsledky jsou zpracovány v grafu č. 3.

Podle grafu č. 3 vypovědělo 93%, tedy sedmdesát oslovených, že házenou znají. Respondent č. 67 vypověděl, že tuto hru velmi dobře zná. „*Líbí se mi pro svou tvrdost a také proto, že se u ní člověk nenudí.*“ Zbýlých pět (7%) účastníků výzkumu uvedlo, že mezinárodní házenou nezná a nikdy se s ní nesetkalo. Dotazovaný č. 6 uvedl, že mezinárodní házenou nikdy neviděl ani o ní neslyšel v médiích.

Odpovědi této otázky ukázaly, že je mezinárodní házená sport lidmi velmi známý, jak v televizi, časopisech nebo na internetu.

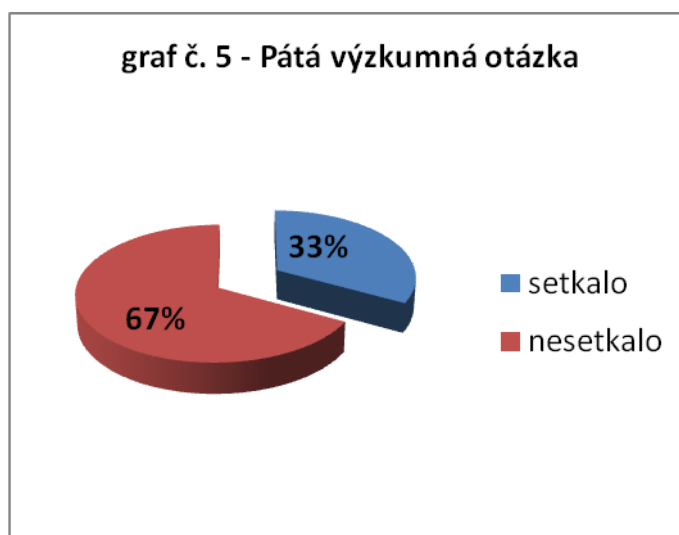
Čtvrtá dílčí otázka si kladla za cíl zjistit, zda **oslovení znají národní házenou**. Výsledky této otázky jsou uvedeny v grafu č. 4.

Tato otázka měla kladný ohlas v 67%, tedy v padesáti dotazovaných. „*S touto házenou jsem se setkala na střední škole a od té doby se o ni aktivně zajímám.*“ Uvedl respondent č. 2. Podle grafu je zjevné, že dvacet pět (33%) respondentů národní házenou nezná. Tato odpověď mě nikterak nepřekvapila, domnívala jsem se, že je národní házená oproti mezinárodní házené sport méně známý.

Třetí a čtvrtá dílčí otázka potvrdila moji domněnku. Většina respondentů neměla o národní házené žádné povědomí. Převážná většina oslovených se zajímá pouze o mezinárodní házenou.

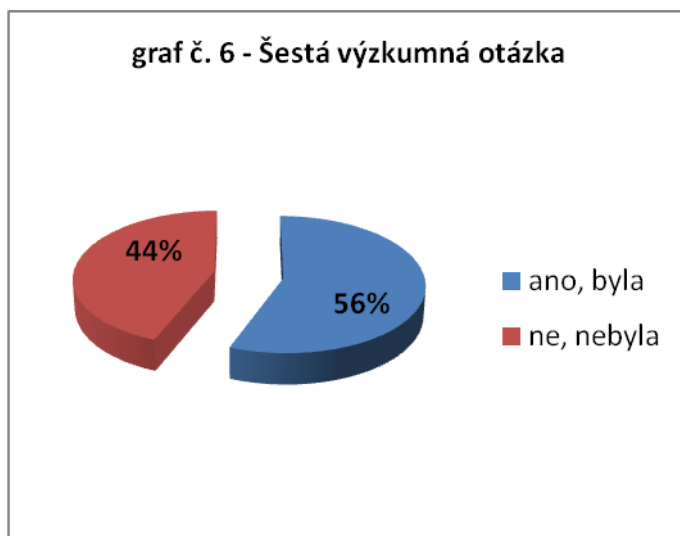
Pátá dílčí otázka si kladla za cíl zjistit, zda se **respondenti setkali s házenou nebo národní házenou v hodinách tělesné výchovy**. Výsledky této otázky jsou zpracovány v grafu č. 5.

Tuto otázku jsem položila proto, že mě zajímalo, zda se tyto sporty alespoň v malé míře vyučují. Ukázalo se, že padesát (67%) dotazovaných se s výše uvedenými sporty ve školách nesetkalo. „*Na střední škole jsem se s těmito sporty nesetkal, byl jsem pouze seznámen s tím, že tyto druhy házené existují.*“ Uvedl respondent č. 4. Zbýlých dvacet pět (33%) oslovených se s těmito druhy sportů v hodinách tělesné výchovy setkalo. Respondent č. 70 vypověděl, že házenou hrál v hodinách tělesné výchovy velmi často, protože jeho pedagog hrál tento sport na výkonnostní úrovni.

Domnívám se, že by se měla zvýšit hodinová dotace a osvěta o těchto druzích házených. Žáci by tam měli možnost seznámit se nejen s pravidly, ale i si aktivně zahrát oba druhy tohoto zajímavého sportu.

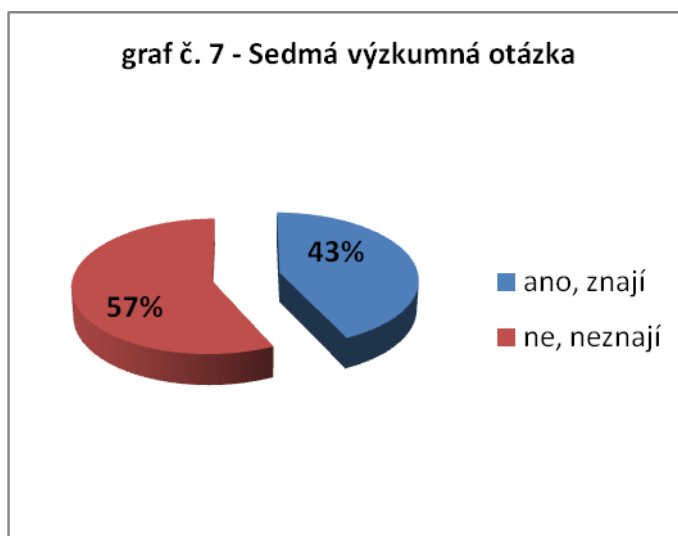
Šestá dílčí otázka navazovala na předchozí otázku a měla za cíl zjistit, zda **byla účastníkům výzkumu, kteří uvedli, že se s házenou setkali v hodinách tělesné výchovy, srozumitelně vysvětlena pravidla**. Výsledky jsou názorně zaznamenány v grafu č. 6.

Tato výzkumná otázka měla pro mě překvapivý závěr. Ukázalo se, že jedenácti (44%) respondentům, kteří se s oběma druhy házené setkali v hodinách tělesné výchovy, nebyla vysvětlena pravidla. Díky předchozímu grafu č. 5 je zřejmé, že čtrnácti (56%) osloveným, kteří se setkali s těmito házenými ve školách, byla pravidla srozumitelně vysvětlena.

Tyto výsledky vidím jako velice alarmující a myslím si, že když už v hodinách tělesné výchovy studenti házené hrají, měli by znát přesná pravidla těchto her.

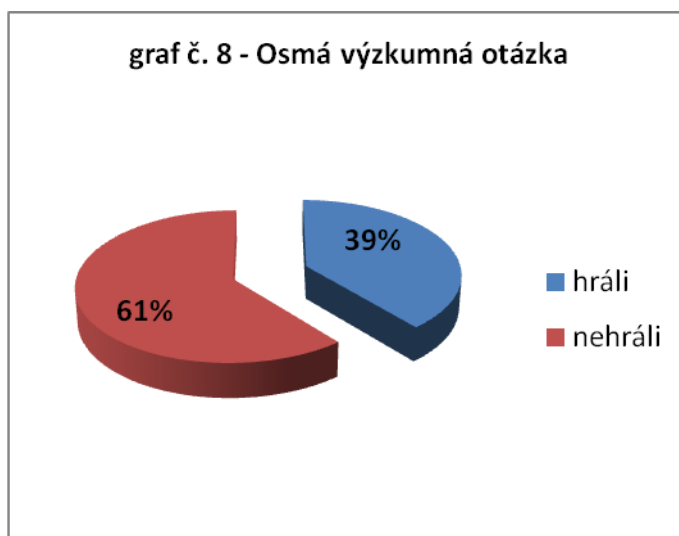
Sedmá výzkumná otázka si kladla za cíl zjistit, zda **respondenti znají základní rozdíly mezi házenou a národní házenou**. Výsledky této otázky jsou zpracovány v grafu č. 7.

Třicet dva (43%) dotazovaných odpovědělo, že základní rozdíly znají. Oslovený č. 43 uvedl, že jako hráč mezinárodní házené rozdíly bezpochyby zná. „*Jako základní rozdíl vidím rozdělení hřiště národní házené na třetiny a její neobvykle vysoké branky.*“ Uvedl respondent č. 1. Zbýlých čtyřicet tři (57%) oslovených vypovědělo, že neznají základní rozdíly těchto her.

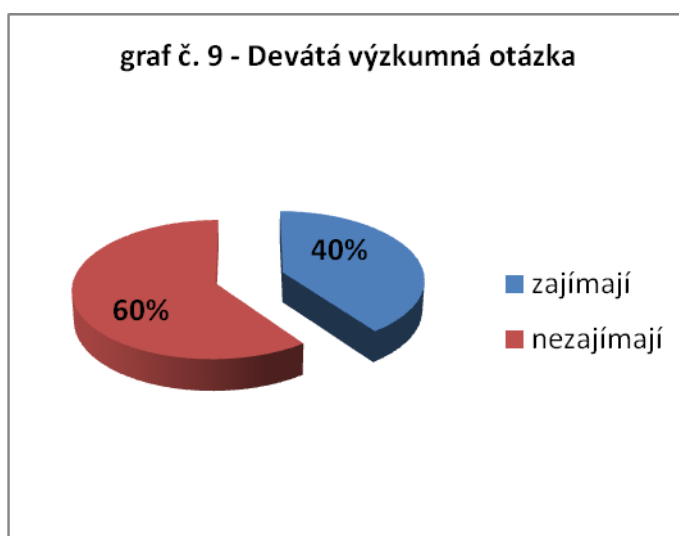
Odpovědi této výzkumné otázky mě příliš nepotěšily, protože se domnívám, že základní rozdíly mezi těmito sporty jsou natolik zásadní, že by je oslovení měli bezpodmínečně znát. V dnešní době je mnoho možností, jak doplnit chybějící vědomosti ať už z knih, časopisů, nebo z internetu.

Osmá dílčí otázka si kladla za cíl zjistit, zda **respondenti závodně hráli házenou nebo národní házenou**. Výsledky na tuto otázku jsou názorně uvedeny v grafu č. 8.

Podle grafu je zřejmé, že dvacet devět (39%) dotazovaných závodně hrálo nebo hraje tyto hry. Respondent č. 8 uvádí: „*Házenou závodně hraji od svých dvanácti let, národní házenou jsem nikdy nehrála.*“ Zbýlých čtyřicet šest (61%) oslovených uvedlo, že se závodně házené nevěnují.

Devátá výzkumná otázka si kladla za cíl zjistit, zda se účastníci ankety **zajímají o házenou nebo národní házenou v médiích**. Výsledky jsou zpracovány v grafu č. 9.

Třicet, tedy 40%, respondentů aktivně sleduje dění házené v médiích. „Pravidelně mi chodí časopis Handball plus, kde se vždy dočtu velmi zajímavé informace o světě házené.“ Uvedl dotazovaný č. 4. Zbýlých čtyřicet pět (60%) oslovených vypovědělo, že se o žádný druh házené nezajímá, nebo pouze okrajově.

Obecně lze říci, že házená a národní házená nepatří mezi sporty, o které se média více zajímají. Aktivní hráči a fanoušci, kteří se chtějí dozvědět něco více o svém oblíbeném sportu, mezi které házená nepochybně patří, musí navštěvovat webové stránky klubů, ČSH, NSH, či číst vydávané časopisy a zpravodaje.

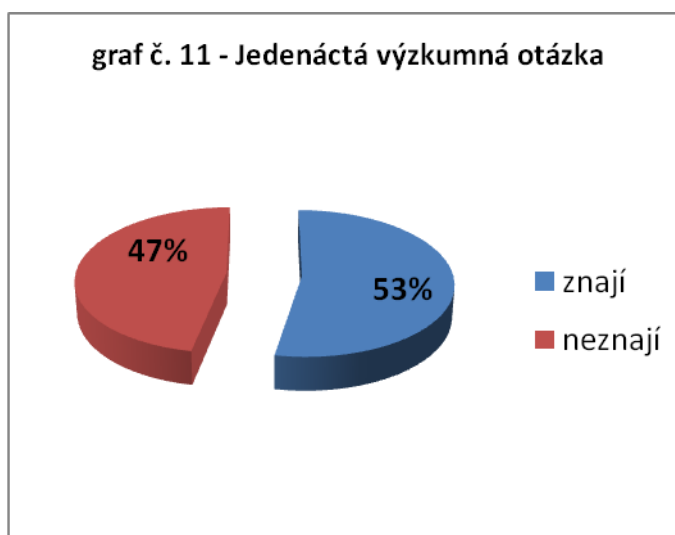
Desátá dílčí otázka si kladla za cíl zjistit, zda se **respondenti domnívají, že jsou tyto sporty dobře propagovány**. Výsledky této otázky jsou názorně uvedeny v grafu č. 10.

Všichni respondenti se jednoznačně shodli na nízké propagaci těchto her. Oslovený č. 8 uvedl: „To, co se publikuje o házené nebo národní házené, se nedá počítat jako kompetentní propagace.“ Respondent č. 36 se domnívá, že mužská házená je více propagována než ta ženská a národní házená není propagována vůbec.

Propagace těchto sportů by se mohla zvýšit pořádáním náborů u dětí předškolního a mladšího školního věku. Nejmladší sportovci by tam měli šanci poznat házenou a rozhodnout se, zda by je tento sport bavil. Žáci by pak měli snadnější rozhodování při plánovaném vstupu do oddílu přípravky. Házená by jim nejen vyplnila jejich volný čas, ale naučila je kolektivnímu chování a samostatnosti.

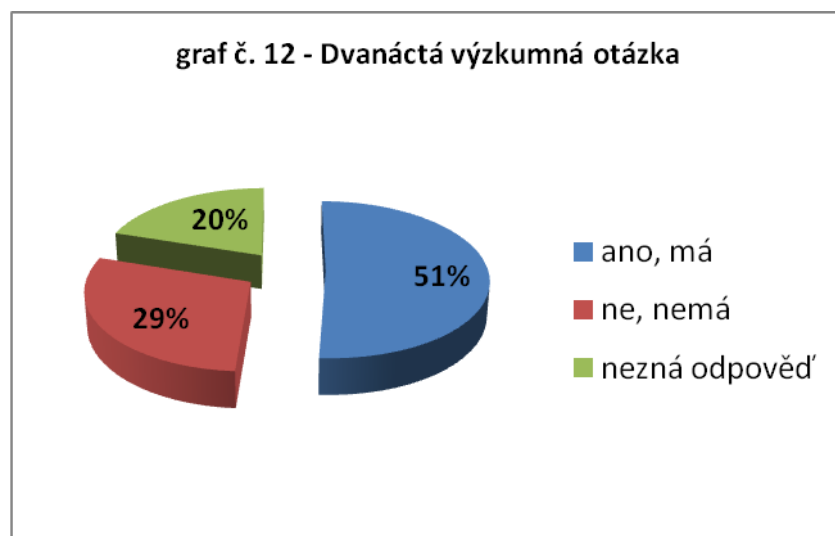
Jedenáctá dílčí otázka si kladla za cíl zjistit, zda účastníci výzkumu **znají úspěchy, jichž dosáhly klubové či reprezentační výběry ČR v házené nebo národní házené**. Výsledky na tuto výzkumnou otázku jsou zaznamenány v následujícím grafu.

Podle grafu č. 11 je zřejmé, že čtyřicet (53%) dotazovaných vypovědělo, že **znají úspěchy těchto her. „V médiích se velice zajímám o mezinárodní házenou a znám tedy všechny její úspěchy i neúspěchy.“** Uvedl respondent č. 64. Zbýlých třicet pět oslovených, tedy 47% respondentů, **nezná úspěchy jak házené, tak ani národní házené.**

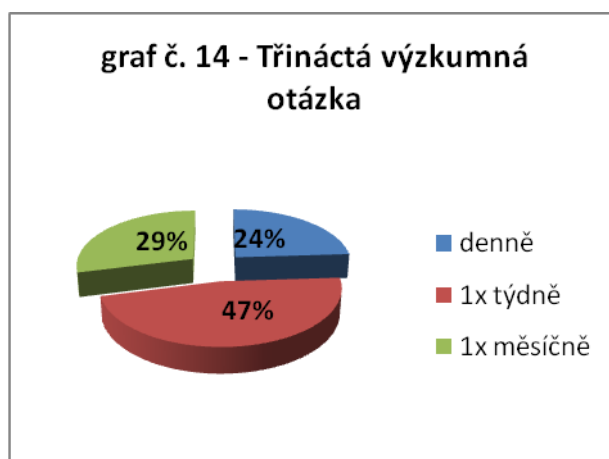
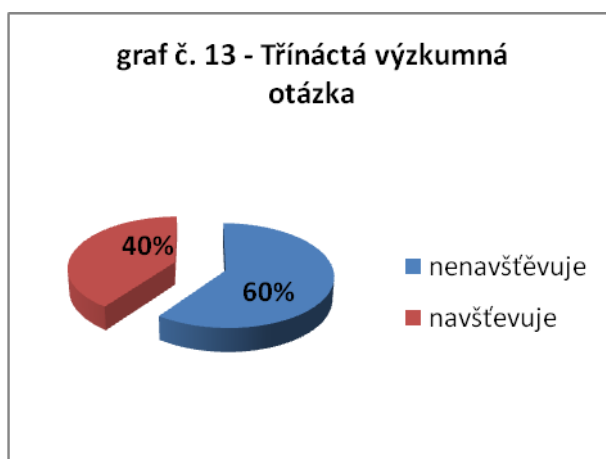
Tato výzkumná otázka je úzce spjata s otázkou číslo devět, která měla za cíl zjistit, zda se respondenti **zajímají o házenou nebo národní házenou v médiích**. Výsledky těchto výzkumných otázek byly téměř totožné. Ukázalo se, že většina lidí, která se **zajímá o tyto sporty v médiích, zná i největší a nejlepší úspěchy těchto her.**

Dvanáctá dílčí otázka si kladla za cíl zjistit, **zda má házená nebo národní házená nějaké nedostatky**. Výsledky této výzkumné otázky jsou znázorněny v následujícím grafu.

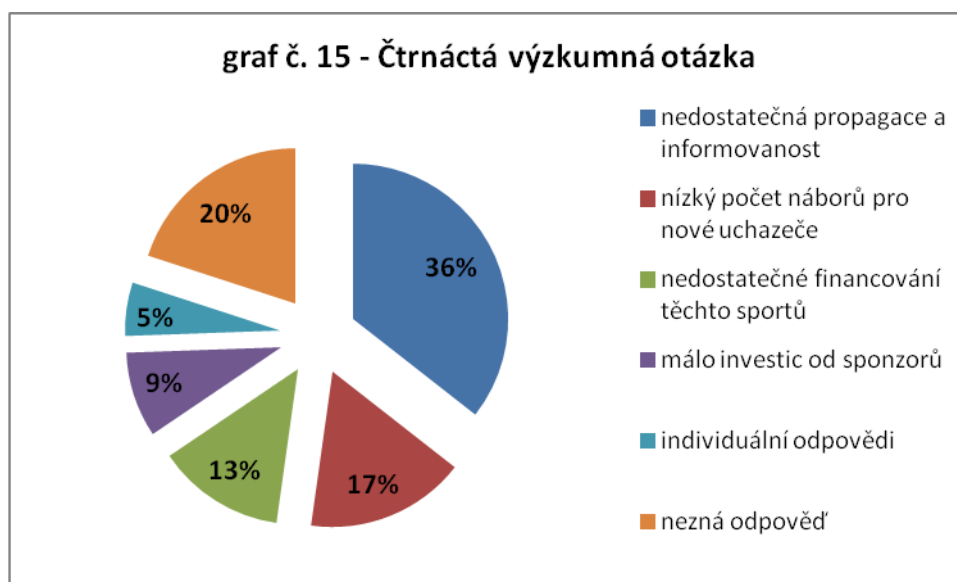
Podle získaných odpovědí je patrné, že házená i národní má své nedostatky. Třicet osm (51%) oslovených si myslí, že mají tyto hry své nedokonalosti. Respondent č. 43 vypověděl, že za velký nedostatek pokládá velmi nízkou propagaci v médiích a špatné financování z řad sponzorů. Tato odpověď byla vyhodnocena jako nejčastější. Účastník výzkumu č. 13 uvedl: „*Domnívám se, že zásadním problémem je velké množství sportů, které mohou konkurovat házeným.*“ I tato reakce patřila mezi jedny z nejčastějších odpovědí na tuto dílčí výzkumnou otázku. Dvacet dva (29%) oslovených vypovědělo, že nevidí žádné nedostatky v těchto sportech. Pouze patnáct (20%) dotazovaných nebylo schopno na tuto dílčí výzkumnou otázku odpovědět, jelikož házené nezná, nebo se o ně nezajímá.

Třináctá dílčí otázka si kladla za cíl zjistit, **jak často oslovení navštěvují internetové stránky jejich oblíbených házenkářských klubů**. Výsledky na tuto výzkumnou otázku jsou znázorněny v grafu č. 13.

Tato dílčí výzkumná otázka je úzce spjata s otázkou č. 9. Stejně jako v otázce č. 9 vypovědělo čtyřicet pět (60%) oslovených, že internetové stránky nenavštěvují i v této otázce to nebylo jinak. Ze zbylých třiceti (40%) respondentů uvedlo sedm (24%), že sleduje dění těchto her na internetu denně, čtrnáct (47%) navštěvuje stránky 1x týdně a zbylých devět (29%) pouze jednou měsíčně.

Čtrnáctá dílčí otázka si kladla za cíl zjistit, **co chybí házené a národní házené v porovnání s ostatními sporty, aby mohly svou členskou základnou konkurovat jiným sportovním hrám.** Výsledky jsou znázorněny v následujícím grafu.

Touto poslední dílčí výzkumnou otázkou jsem chtěla zjistit, zda oslovení vidí nějaké nedostatky nebo chyby házených v porovnání s ostatními sporty. Podle grafu je zřejmé, že dvacet sedm (36%) oslovených si myslí, že největší chyba je v nedostatečné propagaci a informovanosti. Druhou nejčastější odpovědí byl nízký počet náborů pro nové uchazeče, takto vypovědělo třináct (17%) dotazovaných. Tato odpověď je podle mého názoru pravdivá, jelikož se stále snižuje podvědomí žáků a studentů o tyto hry. Deset (13%) respondentů se domnívá, že je hlavní chybou nedostatečné financování například ze státních institucí. Jak jsem se dozvěděla z druhého rozhovoru s házenkářskými svazy, dotace od MŠMT se opravdu stále zužují. Malými investicemi od sponzorů se zabývala čtvrtá nejčastější odpověď oslovených (9%). Patnáct účastníků dotazníku nezná na tuto výzkumnou otázku odpověď, jelikož se o házené nezajímají. Zbylí čtyři (5%) respondenti odpověděli různě. Oslovený č. 23 uvedl, že jako největší chybu házených oproti jiným sportům vidí v nutnosti halového zabezpečení.

9.2 Informace z českého a národního svazu házené

Pro rozšíření obzorů a informací jsem vytvořila osnovu otázek týkajících se českého a národního svazu házené. Tento dotazník mi sloužil k získání základních cenných informací ohledně členské základny, materiálního zázemí, finančních prostředků, ale také seznámení se s nejznámějšími osobnostmi a vydanými publikacemi. Otázky byly zpracovány při osobním kontaktu sekretariátem svazu a zodpovězeny jimi pověřenou osobou. Závěry a výsledky výzkumu jsou k dispozici ČSH a NSH s příslibem budoucí publikace.

První otázka se týkala již zmiňované členské základny obou klubů. V českém svazu házené je registrováno celkem 20 836 hráčů, z nichž je 13 130 dospělých a 7 706 mládeže. Zatímco národních házenkářů a házenkářek hraje 7 523, a z toho je 5 370 mládeže.

Ve druhé otázce jsem se ptala na materiální zázemí klubů. Tímto dotazem jsem měla na mysli celkový počet klubů a soutěží. Bylo mi sděleno, že existuje 172 házenkářských klubů v soutěžích řízených ČSH. Jenom Český svaz házené řídí 22 soutěží, kterých se zúčastní 258 družstev. Házená se hraje v různých věkových kategoriích, tedy i v různých soutěžích. Začíná se přípravkou, poté následují mladší žačky, starší žačky, mladší dorostenky, starší dorostenky, 1. liga a nejvyšší interliga, v mužském obsazení extraliga. Jako v národní házené se zde objevuje český pohár. Téměř o polovinu méně týmů hraje národní házenou. Zde jsou soutěže rozdělené na nejvyšší 1. ligu žen a mužů, která každoročně v červnu graduje mezizemským utkáním Čechy – Morava. V některých oblastech se hraje soutěž oblastní, přípravek a český pohár. Pauzu nemají ani v zimním období, kdy se pořádají halové poháry všech věkových kategorií.

Třetí otázka se týkala získávání finančních prostředků a dotací. Rozpočet ČSH se skládá z prostředků přidělených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) a z vlastních zdrojů získaných z marketingu. Přesnou částku se mi bohužel nepodařilo zjistit, proto jsem nemohla porovnat dotace obou svazů. Národní svaz

házené dostával od svého sponzora společnosti SAZKY téměř 2 miliony korun, tato spolupráce ale skončila. Nyní je financování zcela závislé na snižujících se dotacích z MŠMT. Klub tedy vznesl požadavek na financování republikových soutěží MČR a PČR. Oddíly si peníze shání všemi možnostmi, ale svaz jim je krátí ve formě finančního řádu, poplatků na rozhodčí a pokuty.

Čtvrtá otázka čítala nejznámější a největší osobnosti těchto sportů. Jak házená, tak národní házená má spoustu dobrých hráčů a osobností. Ráda bych vyzdvihla Filipa Jíchu, nejlepšího házenkáře světa roku 2010 a druhého z roku 2011. Marie Dušková a Ladislav Beneda se stali nejlepšími hráči národní házené letošního roku. Oba mají i titul Mistr národní házené, což je nejvyšší možné ocenění.

Vydanými publikacemi se zabývala poslední **pátá otázka** tohoto dotazníku. Vlastní metodické materiály a časopis „Handball plus“ vydává ČSH, ve kterém se dočteme zajímavé články ze světa házené. Národní svaz házené publikuje výsledky a články jen do regionálních plátků.

Závěrem bych ráda shrnula získané informace. Ukázalo se, že házenou hraje o 13 300 hráčů více než národní házenou. Dle mého názoru je to způsobeno nízkou oblíbeností a mediální propagací a také tím, že národní házená není sport světa znalý. Lidé ji tedy nemohou vidět v televizi, v časopisech se o ní také příliš nedozvíme. Je tedy zřejmé, že sponzoři budou raději investovat do známých a propagovaných sportů, které mají mnoho sportovních příznivců a nadšenců. Myslím si, že je škoda na národní házenou zcela zapomenout, proto by se měla alespoň zmiňovat v rámci hodin tělesné výchovy a ve sportovních institucích, které se zabývají míčovými sporty.

Tímto děkuji sekretariátu českého a národního svazu házené za zodpovězení tázaných otázek.

10 DISKUZE

Tato kapitola se zabývá vyhodnocením jednotlivých hypotéz z hlediska jejich pravdivosti. Celkem bylo vyplněno 75 strukturovaných dotazníků náhodně vybranými lidmi.

Z otázky č. 1 vyplývá, že kvantitativního výzkumu se zúčastnilo 44 žen a 31 mužů v rozmezí věku od 16 – 56 let.

V bakalářské práci jsem si stanovila jeden hlavní a pět dílčích cílů. Hlavním a nejdůležitějším cílem bylo zjistit úroveň znalostí respondentů o házené a národní házené, a dále také výše znalostí základních rozdílů mezi těmito sporty. Prvním dílčím cílem bylo zmapovat, zda se oslovení setkali s házenou nebo národní házenou v hodinách tělesné výchovy. Druhým dílčím cílem bylo zjistit, zda byla respondentům, kteří se setkali s těmito sporty v hodinách tělesné výchovy, srozumitelně vysvětlena pravidla. Třetím dílčím cílem bylo zjistit, zda dotazovaní hráli závodně házenou nebo národní házenou. Čtvrtým dílčím cílem bylo zmapovat, zda se účastníci ankety aktivně zajímají o tyto hry. Pátým a zároveň posledním cílem bylo zjistit, zda se dotazovaní domnívají, že jsou tyto sporty dostatečně propagovány v médiích. K těmto cílům bylo stanoveno osm hypotéz.

Hypotézou č. 1 jsem očekávala, že více jak 80% respondentů se bude věnovat nějakému sportu. Tato hypotéza se **potvrdila**. Pouze deset (13%) respondentů odpovědělo, že aktivně nesportují. Dotazovaný č. 5 uvedl, že je se sportem velký nepřítel a jediné co se dá považovat u něj za pohyb je cesta z práce a do práce. Stejně také odpověděl oslovený č. 30, který uvedl, že nebyl ke sportu veden od malička a během života k němu nenašel cestu. Zatímco šedesát pět (87%) dotazovaných odpovědělo kladně, že sportují. Toto konečné číslo je podle mého názoru dostačující. Předpokládala jsem, že se sportu bude věnovat většina respondentů a 80% za většinu počítat mohu, proto mě výsledek této hypotézy příliš nepřekvapil. Podle mého názoru je pohybová aktivita k životu nepostradatelná. Díky ní udržujeme tělo v kondici, mnoha lidem pomáhá sport k duševní vyrovnanosti a klidu.

Hypotézou č. 2, která vyplývá z otázky č. 3, jsem předpokládala, že více jak 70% dotazovaných bude znát házenou. I tato hypotéza se **potvrdila**, jelikož 93%, tedy sedmdesát oslovených odpovědělo, že mezinárodní házenou zná. Pouze pět (7%) respondentů uvedlo, že tyto sporty nezná a nezajímá se o ně. Tento výsledek mě velmi překvapil, protože se domnívám, že je házenou možno vidět, když už ne naživo, tak alespoň velmi ojediněle v televizi.

Hypotéza č. 3, kterou jsem se domnívala, že méně jak 50% účastníků dotazníku bude znát národní házenou, se **nepotvrdila**. Tato hypotéza vycházela z otázky č. 4. Padesát dotazovaných (67%) vypovědělo, že národní házenou znají. Toto číslo mě velice překvapilo. Očekávala jsem menší znalost respondentů o národní házenou, jelikož se domnívám, že tento sport není příliš propagována a medializována, ale odpovědi na otázky ukázaly jinak. Pouze dvacet pět (33%) respondentů uvedlo, že národní házenou vůbec neznají a že se s ní nikdy nesetkali. Respondent č. 49 uvedl, že se s národní házenou nikdy nesetkal a ani nevěděl, že nějaká jiná házená, než mezinárodní existuje. Tato odpověď mě nikterak nepřekvapila, protože když se lidé nesetkají s národní házenou ve školách, nebo z různých náborů, nemají moc velké šance se s ní setkat z televize a jiných mediálních sítí.

Hypotézou č. 4 jsem očekávala, že se alespoň 50% oslovených setkala s házenou nebo národní házenou v hodinách tělesné výchovy. Tato hypotéza vycházela z otázky č. 5 a **nepotvrdila** se. Padesát (67%) dotazovaných uvedlo, že se s házenými nikdy ve školách nesetkalo. Respondent č. 4 vypověděl, že se na střední škole s těmito sporty nesetkal, byl pouze seznámen s tím, že tyto druhy házené existují. Zbýlých dvacet pět (33%) oslovených se alespoň s jednou zmiňovanou házenou v hodinách tělesné výchovy setkala. Dotazovaný č. 2 uvedl, že házenou hráli v hodinách tělesné výchovy velmi často, jelikož jejich pedagog hrál tento sport na profesionální úrovni. Tento výsledek mě nikterak nepřekvapil, jelikož jsem podle mé zkušenosti předpokládala, že se v hodinách tělesné výchovy probírají a hrají úplně jiné sporty než právě házené.

Následující **hypotéza č. 5**, kterou jsem se domnívala, že přinejmenším 60% respondentů zná základní rozdíly mezi házenou a národní házenou, vyplývá z otázky č. 7. Tato hypotéza se **nepotvrdila**. Třicet dva (43%) oslovených odpovědělo, že znají základní rozdíly mezi těmito sporty. Respondent č. 11 uvedl, že základní rozdíly zná již ze střední školy, kde obě házené hráli a byla jim proto vysvětlena pravidla. Negativně odpovědělo čtyřicet tři (57%) účastníků ankety. Byli to většinou ti, kteří národní házenou příliš neznají, nebo se s ní nesetkali v hodinách tělesné výchovy. Výsledek této hypotézy mě nepřekvapil, jelikož málo lidí zná házenou a národní házenou zároveň. Většinou občané poznají pouze tu více medializovanou, tedy mezinárodní házenou.

Hypotézou č. 6, která vycházela z otázky č. 8, jsem očekávala, že více jak 40% dotazovaných hrála závodně házenou nebo národní házenou. Na tuto výzkumnou otázku mi kladně odpovědělo dvacet devět (39%) oslovených, proto se tato hypotéza **nepotvrdila** pouze o jedno procento. Tato hypotéza téměř splnila mé očekávání, proto jsem s tímto výsledkem víceméně spokojená. Přesto by byl více potěšující větší zájem dětí a mládeže o hraní těchto her na závodní úrovni.

Poslední **hypotézou č. 7**, jsem očekávala, že se alespoň 50% respondentů zajímá aktivně o házenou nebo národní házenou v médiích a jsou zároveň nespokojeni s propagací těchto sportů. Tato hypotéza vycházela z otázek č. 9 a 10. O házenou nebo národní házenou se zajímá třicet (40%) dotazovaných, v tomto případě se hypotéza **nepotvrdila**. Domnívala jsem se, že se o tyto sporty zajímá více občanů, ať už hrající tyto házené nebo nikoli. Tento výsledek mě tedy nemile překvapil. Druhá část hypotézy č. 7 se **potvrdila** a zároveň vysvětlila problematiku první části hypotézy, jelikož všichni respondenti vypověděli, že nejsou s propagací těchto sportů spokojeni. Občané nemají mnoho možností se těmito sporty zabývat a zajímat se o ně v médiích, protože se ukázalo, že propagace házené a národní házené je nedostačující a špatná.

10 ZÁVĚRY

Bakalářská práce se zabývá seznámením se s házenou a národní házenou, jejich historií, pravidly a především rozdíly mezi těmito sporty. Práce se skládá ze dvou částí a to z části teoretické a praktické.

Teoretická část je zaměřena na popis rozdílů mezi házenou a národní házenou, dále zde věnuji velkou část výčtu důležitých historických faktů. Zabývám se také vysvětlením a popsáním základních pravidel a herních situací obou házených.

Praktická část této práce je věnována interpretaci výsledků zjištěných z kvantitativního výzkumu, který byl zaměřen na znalosti respondentů o házené a národní házené. V praktické části jsem hodnotila odpovědi na dva strukturované dotazníky. První byl zodpovězen sekretariátem Českého a Národního svazu házené. Tyto otázky zjišťovaly členskou základnu a materiální zázemí svazů, dále se věnovaly finančním prostředkům a propagaci obou házených. Druhý dotazník této práce je věnován interpretaci výsledků zjištěných z kvantitativního výzkumu, který byl zaměřen na znalosti respondentů o házené a národní házené.

Z prvního výzkumu provedeného v rámci mé bakalářské práce vyplývá:

- 1. Mezinárodní házenou hraje o 13 300 hráčů více než národní házenou.**
Tato skutečnost je podle mého názoru způsobena nízkou mediální propagací a oblíbeností a také tím, že národní házená není sport tak ználý jako mezinárodní házená.
- 2. Národní házenou hraje o 50% méně týmů než mezinárodní házenou.**
- 3. Jako velmi alarmující shledávám skutečnost, že finanční prostředky obou klubů stále klesají díky snižujícím se dotacím z MŠMT.**

Z druhého výzkumu provedeného v rámci mé bakalářské práce vyplývá:

4. **87% (šedesát pět) respondentů uvedlo, že se aktivně věnují nějakému sportu.** Z nichž dvacet pět respondentů vypovědělo, že se **aktivně věnují více sportům najednou**, což považuji za velice příjemné zjištění.
5. **93% (sedmdesát) dotazovaných zná mezinárodní házenou** a pouze **67% (padesát) oslovených zná národní házenou.**
6. Velmi neuspokojivé je, že pouze **33% (dvacet pět) respondentů se setkala s těmito sporty v hodinách tělesné výchovy** a z tohoto počtu pouze **56% (čtrnáct) respondentů bylo seznámeno s pravidly.**
7. **39% (dvacet devět) dotazovaných hrálo závodně házenou nebo národní házenou.** Ostatní oslovení se s házenou a národní házenou závodně nesetkali.
8. Navzdory předešlému výsledku vypovědělo **43% (třicet dva) respondentů, že znají základní rozdíly mezi házenou a národní házenou.**
9. **100% respondentů si myslí, že jsou tyto sporty nedostatečně propagovány.** Na tuto skutečnost navazuje také další poznatek, který uvádí, že pouze **40% (třicet) oslovených se zajímá o házenou nebo národní házenou v médiích.**
10. **53% (čtyřicet) dotazovaných zná úspěchy, jichž dosáhly klubové či reprezentační výběry ČR v házené a národní házené.** Tato skutečnost je velmi spjata s předešlým zjištěním.
11. Velmi alarmující je, že se **51% (třicet osm) respondentů domnívá, že mají tyto hry nějaké nedostatky.**

Domnívám se, že házená a národní házená jsou sporty s dlouholetou tradicí a byla by škoda jim nevěnovat právoplatné místo v žebříčku nejznámějších světových her, nebo na ně úplně zanevřít. Z mého výzkumu je zřejmé, že je národní házená sport méně znalý a oblíbený než mezinárodní házená, proto je potřeba tyto hry více propagovat.

Myslím si, že jako možné řešení větší oblíbenosti a znalosti těchto sportů, je zvýšit hodinovou dotaci a osvětu o těchto házených v hodinách tělesné výchovy. Studenti by tak měli větší možnost seznámit se s těmito sporty a jejich pravidly. Dále se domnívám, že pro zvýšení propagace je možné východisko pořádání náborů u dětí předškolního a mladšího školního věku. Nejmladší sportovci by měli možnost poznat házenou a rozhodnout se, zda by je tento sport bavil. Házená by se pro ně mohla stát jak vyplní jejich volného času, tak by je i naučila kolektivnímu chování a samostatnosti.

Moje bakalářská práce je využitelná jako možný zdroj informací o těchto sportech a zpracované informace z Českého a Národního svazu házené jsou k dispozici sekretariátu s příslibem budoucí publikace.

11 POUŽITÁ LITERATURA A PRAMENY

Knižní zdroje:

- 1) GIFFORD, Clive. *Olympijské hry od Atén 1896 k Aténám: sporty známé i neznámé*. 1. vyd. Praha: Fragment, 2004, 80 s. ISBN 80-720-0907-9.
- 2) HONS, Bohuslav a kol. *Národní házená: Učební text pro trenéry 3. a 2. třídy*. 1. vyd. Praha: Sportpropag, 1989. 242 s.
- 3) HONS, Bohuslav a kol. *Národní házená*. Praha: Olympia, 1975. 113s.
- 4) CHOUTKA, Miroslav, Miroslav ROVNÝ a Lubomír DOBRÝ. *Sportovní hry*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství v Praze, 1973. 312 s.
- 5) JANČÁLEK, Svatopluk, František TÁBORSKÝ a Jana ŠAFAŘÍKOVÁ. *Házená: teorie a didaktika*. 2. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. 181 s. ISBN 80-04-23974-9.
- 6) MATOUŠEK, Jaroslav. *Teorie a didaktika házené*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1995. 86 s. ISBN 80-210-1203-X.
- 7) MRÁZ, Jaroslav. *Házená mládeže*. 1. vyd. Praha: Sportovní a Turistické nakladatelství, 1963. 214 s.
- 8) MRÁZ, Jaroslav. *Házená o 7 hráčích*. 1. vyd. Praha: SPN, 1962. 206 s.
- 9) NYKODÝM, J. a kol. *Teorie a didaktika sportovních her*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita : FSpS MU, 2006. 120 s. ISBN 80-210-4042-4.

- 10) SOBOTKA, Vladimír, Jaroslav MATOUŠEK. *Sportovní hry II. – odbíjená, házená*. 1. vyd. Brno: rektorát UJEP, 1987. 230 s. ISBN 55-046A-87.
- 11) ŠAFAŘÍKOVÁ, Jana, František TÁBORSKÝ. *Malá škola házené*. 1. vyd. Praha: Olympia, 1986. 187 s.
- 12) TÁBORSKÝ, František, *Sportovní hry: sporty známé i neznámé*. 1. vyd. Praha: GRADA, 2004. 159 s. ISBN 80-247-0875-2.
- 13) TÁBORSKÝ, František. *Základy teorie sportovních her: teorie a didaktika*. 2. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta tělesné výchovy a sportu, 2007. 128 s. ISBN 80-86317-48-X.
- 14) TŮMA, Martin, Jiří TKADLEC. *Házená: herní trénink, kondiční trénink, přípravné a herní cvičení*. 1. vyd. Praha: GRADA, 2002. 100 s. ISBN 80-247-0219-3.
- 15) PUNCH, Keith, *Základy kvantitativního šetření*. 1. vyd. Praha: Portál, 2008. 150 s. ISBN 978-80-7367-381-9.
- 16) ZAJÍC, M. *Pravidla házené*. 1. vyd. Praha: Dolenský, 1945.
- 17) ZAŤKOVÁ, V. a kol. *Hádzaná, teória a didaktika*. Bratislava: Slovenský svaz hádzané, 1997. 140 s. ISBN 80-967692-5-1.

Internetové zdroje:

- 18) ČESKÝ SVAZ HÁZENÉ. Prezident Českého svazu házené. [online]. 2013 [cit. 2013-03-23]. Dostupné z <http://www.svaz.chf.cz/content.aspx?contentid=1293>.
- 19) ROZDÍLY HÁZENÉ. 1. *NH BRNO* [online]. 2003 [cit. 2013-02-05]. Dostupné z: <http://www.lnhbrno.cz/dokumenty/rozdily-hazene/>.
- 20) WIKIPEDIA. [online]. 2013 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z <http://cs.wikipedia.org/wiki/Hazena>.

SEZNAM ZKRATEK

ČOS	Česká obec slovenská
ČSH	Český svaz házené
ČSHŽS	Československý svaz házené a ženských sportů
ČSR	Československá republika
ČsSH	Československý svaz házené
FSFI	Mezinárodní federace ženských sportů
IAAF	Mezinárodní federace lehké atletiky
IAHF	Mezinárodní amatérská házenkářská federace
IHF	Mezinárodní házenkářská federace
IOC	Mezinárodní olympijský výbor
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NDR	Německá demokratická republika
NSH	Národní svaz házené
OH	Olympijské hry
SSSR	Svaz sovětských socialistických republik
SVTVS	Státní výbor pro tělesnou výchovu a sport
WHIL	Dámská házenkářská mezinárodní liga

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1: hřiště dánského haandboldu	s. 17
Obrázek č. 2: hřiště handballu	s. 18
Obrázek č. 3: hřiště mezinárodní házené	s. 22
Obrázek č. 4: hřiště vrhaná s přenášením	s. 31
Obrázek č. 5: hřiště cílové (terčová)	s. 32
Obrázek č. 6: hřiště házená (cílová)	s. 33
Obrázek č. 7: hřiště národní házená	s. 38

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 – Výzkumná otázka č. 1	s. 50
Graf č. 2 – Výzkumná otázka č. 2	s. 51
Graf č. 3 – Výzkumná otázka č. 3	s. 51
Graf č. 4 – Výzkumná otázka č. 4	s. 52
Graf č. 5 – Výzkumná otázka č. 5	s. 53
Graf č. 6 – Výzkumná otázka č. 6	s. 54
Graf č. 7 – Výzkumná otázka č. 7	s. 55
Graf č. 8 – Výzkumná otázka č. 8	s. 56
Graf č. 9 – Výzkumná otázka č. 9	s. 56
Graf č. 10 – Výzkumná otázka č. 10	s. 57
Graf č. 11 – Výzkumná otázka č. 11	s. 58
Graf č. 12 – Výzkumná otázka č. 12	s. 59
Graf č. 13 – Výzkumná otázka č. 13	s. 60
Graf č. 14 – Výzkumná otázka č. 13	s. 60
Graf č. 15 – Výzkumná otázka č. 14	s. 61

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 - Osnova otázek k bakalářské práci	s. 77
Příloha č. 2 - Orientační scénář strukturovaného dotazníku	s. 78

Příloha č. 1 – Osnova otázek k bakalářské práci

1. Jaká je Vše členská základna?
2. Jaké je Vaše materiální zázemí – kolik klubů, kolik soutěží,..?
3. Jaké jsou Vaše prostředky, dotace na sport a kolik činí?
4. Nejznámější a největší osobnosti tohoto sportu?
5. Publikujete články o tomto sportu do nějakého časopisu?

Příloha č. 2 – **Orientační scénář strukturovaného dotazníku**

1. Pohlaví, věk, nejvyšší dosažené vzdělání?
2. Věnujete se aktivně nějakému sportu, a pokud ano, jakému?
3. Znáte házenou?
4. Znáte národní házenou?
5. Setkali jste se s házenou nebo národní házenou v hodinách tělesné výchovy?
6. Pokud ano, byla Vám srozumitelně vysvětlena pravidla?
7. Znáte základní rozdíly mezi házenou a národní házenou?
8. Hráli jste závodně tyto sporty?
9. Zajímáte se o házenou nebo národní házenou v médiích?
10. Myslíte se, že jsou tyto sporty dobře propagovány?
11. Znáte úspěchy, jichž dosáhly klubové nebo reprezentační výběry ČR v házené nebo národní házené?
12. Má podle Vás házená nebo národní házená nějaké nedostatky?
13. Jak často navštěvujete internetové stránky Vašich oblíbených klubů?
14. Co chybí házené a národní házené v porovnání s ostatními sporty, aby mohly svou členskou základnou konkurovat jiným sportovním hrám?

Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta

M. D. Rettigové 4, 116 39 Praha 1

**Prohlášení žadatele o nahlédnutí do listinné podoby závěrečné práce
před její obhajobou**

Závěrečná práce

Druh práce	
Název práce	
Autor práce	

Jsem si vědom/a, že závěrečná práce je autorským dílem a že informace získané nahlédnutím do zveřejněné závěrečné práce nemohou být použity k výdělečným účelům, ani nemohou být vydávány za studijní, vědeckou nebo jinou tvůrčí činnost jiné osoby než autora.

Byl/a jsem seznámen/a se skutečností, že si mohu pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny závěrečné práce, jsem však povinen/povinna s nimi nakládat jako s autorským dílem a zachovávat pravidla uvedená v předchozím odstavci tohoto prohlášení.

Jsem si vědom/a, že pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny dané práce lze pouze na své náklady a že úhrada nákladů za kopírování, resp. tisk jedné strany formátu A4 černobíle byla stanovena na 5 Kč.

V Praze dne

Jméno a příjmení žadatele	
Adresa trvalého bydliště	

podpis žadatele

Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta

M. D. Rettigové 4, 116 39 Praha 1

Prohlášení žadatele o nahlédnutí do listinné podoby závěrečné práce

Evidenční list

Jsem si vědom/a, že závěrečná práce je autorským dílem a že informace získané nahlédnutím do zveřejněné závěrečné práce nemohou být použity k výdělečným účelům, ani nemohou být vydávány za studijní, vědeckou nebo jinou tvůrčí činnost jiné osoby než autora.

Byl/a jsem seznámen/a se skutečností, že si mohu pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny závěrečné práce, jsem však povinen/povinna s nimi nakládat jako s autorským dílem a zachovávat pravidla uvedená v předchozím odstavci tohoto prohlášení.

Poř.č.	Datum	Jméno a Příjmení	Adresa trvalého bydliště	Podpis
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

